թիւ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 75 — 1/13 ՄԱՅԻՍ 1898 — 22 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1315 — ՈՒՐԲԱԹ

در علیه ده غلطه ده (ماسیس) غزتهسی اداره خانهسنه

Նամակ կամ որեւէ իցէ զրութիւն պէտք է ուղղել
ՄԱՍԻՍ ՕՐԱԳԵՐԳԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
կ. ՊՈԼԻՍ, Գալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "MASSIS"
Galata, CONSTANTINOPLE.

20 ՓԱՐԱ

ՄԱՍԻՍ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Քաղաքական եւ Զգօդային

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան. 140 Ղրշ.
» » » » վեցամսեայ. 70 »
» » » » եռամսեայ. 40 »
Օսար երկիրներու համար տարեկան. 40 Ֆրք.
» » » » վեցամսեայ. 20 »
Դրամի փոխարէն փոստի թղթեր կ'ընդունուի, 115 դրուշի փոխան 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի:
Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ

ՄԵՐ ԴԱՅԱՌՈՒՅԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Այսօրուընէ սկսեալ թերթ չպիտի ղրկենք մեր գաւառական այն բաժանորդներուն, որոնք չեն վճարած Մասիսի նոր շրջանին բաժնեգինը:

Բոլոր անոնք որ կ'ուզեն բաժանորդ դառնալ Մասիսի, պէտք է կանխիկ ղրկեն իրենց բաժնեգինը:

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Արդի Եւրոպայի մէջ Լատին ցեղին երեք ներկայացուցիչներէն մին, Սպանիա, մահացու կռուի մը բռնուած է անկը-սաքսոն ցեղին մէկ հատուածին հետ: Երկրորդ ճիւղը, Իտալիացիներէն դժուարութեանց տակ կը տառապի ժամանակէ մը ի վեր: Զբաղուրութիւնը և անգործութիւնը հարաւի այդ դեղեցիկ երկրին տակ Իտալիոյ ազգային կեանքին կանոնաւոր աճումը կ'արգիլեն: Հայի պակասութիւնը և Մեծ Պետութեանց կարգը անցնելու համար Իտալիոյ բաղձանքը ժամանակէ մը ի վեր կը կըռուին իրարու հետ: կառավարութիւնը կը ջանայ նեժարին հաւասարակշռութիւնը գտնել, եւ այդ ջանքերուն մէջ այնչափ առաջ գնաց որ փորձեց նոյն իսկ Հայաստանի բարձրաբերձ բլուրներուն վրայ արիւնաթափութիւն մը ընել, գործ և գետին հայթայթելու համար խռաւարներուն: Սոսկալի դժբաղդութեամբ մը վիժեցան այդ ջանքերը, և Իտալիա շատ ու շատ պզտիկցած դուրս եկաւ Հայպէշստանէն: Բայց թողլով այդ պարտութեան բուն քաղաքական հետեւանքը, պէտք է ըսել թէ Իտալացիք նիւթապէս շատ կորսնցուցին անոր երեսէն: տարիներով իրենց խնայողութիւնները թափեցին հասարակաց անտուկին մէջ, ապագայ հարստութեան դաղթավայրերուն հրապոյրովը գինովցած: Իտալական քաղաքագէտները իրենց ազդեցութիւնը և կախրդանքը տարածելու համար ամէն կողմ, խիզճ չբրին ռնաբարել և նըպատակի հասնելու միջոցներուն գործածել ամէն կորով և դրամական ուժ՝ զոր իր ծոցին մէջ կը պահէր երիտասարդացած Իտալիան: Ժողովուրդը դիտակցաբար կուտար, կոյր վստահութիւն մը դնելով Իտալական դէնքերուն յաջողութեան վրայ Հպէշական կռիւներուն մէջ: Քրիստոսի նախարարութիւնը աջ ու ձախ չէր նայեր, միշտ կը հարկադրէր եւ կ'առնէր լիաբուռն, անինայ գործածելով Հպէշին դէմ մղուած կռուին անդունդը լեցնելու համար: Տարիներու այս ծանրածանր բեռները ընկճեցին Իտալացի հարկատուները, որոնք այսօր տակուն կը դան հակահարուածը Քրիստոսի անխոհեմութեանց: Երբեակ նիզակցութեան մէջ բռնի ջանքերով երկրորդական տեղը չկորսնցնելու և Մեծ Պետութեան մը արտաքին վայլ ծառայող հարուստ և ընդարձակ դաղթավայրեր ունենալու տենչանքը վերջապէս եկան յանդեցան այն տեսարանին՝ որ այսօր կը պարզուի բարքական աշխարհին առջեւ:

Լատին ցեղին երրորդ ներկայացուցիչը, Ֆրանսա, զանազան նուազումներէ, անորակելի չարժումներէ, ջղային պրկումներէ վերջ, այսօր յարաբերական հանդարտութեան մը մէջ է, հարստութեամբ և ազդեցութեամբ յղփացած: Պատերազմի տարը մին է միջազգային քաղաքականութեան մէջ: իր ձայնը կշիռք ունի հարարական գործողութեանց մէջ: Ֆրանսա ինքնամփոփումի շրջանին մէջ թեւակոխած, ներքին օրէնդրութեանց յարմարագոյն ձեւը գտնելու աշխատութեան տուած ինքզինքը, յաջողութեան ամէն տարրերէ բացուած կը տեսնէ: Ցեղային դրդռումներու իրը հաղորդիչ ծառայող ջիղերը թէեւ գտած չեն անկը-սաքսոն ցեղին կանոնաւորութիւնը, բայց Ֆրանսա իր ապաղայնին կրնայ հանիլ աւելի իր բնական յարմարութիւններով, քան մուրացածոյ ձեւերով, որ չեն կրնար ծածկել ապրքատութիւնը, եթէ ներքին պատճառներէ առաջ եկած ըլլայ այն: Վերջին ընտրութիւնները վայլուն ապացոյց մըն են թէ կամքէթիայի երկիրը բանաւոր հանրապետութեան ճամբուն մէջ մնած է: Ժողովուրդը սկսած է լիովին ըմբռնել թէ որքան թանկագին են ներքին անդորրութեան մը տարրերը, և այսպէս կատարեալ վստահութիւն մը յայտնեց չափաւոր հանրապետականներուն, առատօրէն տալով իր ձայնն ու քուէն վերջին հանդիսաւոր ժամուն: Ե.

ԶՄԱՐԱՂՏԱ

ՆՈՐԱՎԷՊ

Երբոր կարդը իրեն եկաւ բան մը պատմելու, բարեկամս Էշմասեան, հարուստ ու գեղեցիկ երիտասարդ մը, որուն սիրային արկածները շատ զրուցուած են Բերայի մէջ, այսպէս խօսեցաւ:

Գեղջուկ աղուորութիւն մըն էր այն յոյն սպասուհւոյն աղուորութիւնը որ անցեալ տարի մեր տունն էր: Մեր փողոցին մէջ, ուր սպասուհիները կը վխան, մէկ հատիկ էր ինքը: բոլոր խոհարարներուն, ծառաներուն ու նպարավաճառի տղոց երազած աննման աղջիկը:

Անցորդները կը կենային զինքը դիտելու համար, երբոր շաբաթ առտուները, մերկոտն ու վար ծռած, դրան սեմի քարերը մաքրելու կը զբաղէր՝ ինչպէս որ սովորութիւն էր մեր տանը մէջ:

Այս շինականի ոտքերը պզտիկութեամբ կամ փափկութեամբ չէին կըրնար պարծենալ հարկաւ: բայց իրենց աշխատասէր բրտութեանը մէջ աղուոր գիծերու ու վարդ գարշապարի մը շնորհը ունէին:

Այս գիրքով արձակուած ոսկի մազերուն հարուստ խուրձը, հրդեհի մը պէս, իր պարանոցին ճերմակութիւնը կ'այրէր ու երկու կողմէն վար գետինը կը թափէր:

Խաժ աչքերը, հակառակ իր դեղացիի ամօթխած նայուածքին կամ թերեւս ատոր համար, թովիչ բան մը ունէին երբոր յառէին վրադ, սաստիկ, զրլիչ բուրումի մը պէս որ կը փակչի քեզի և ուրիշ չես կրնար և չես ուզեր փախչիլ:

* * *

Ամէնքը կարծեցին որ կրցայ իր շնորհները վայելել. սխալեցան:

Զմարաղտան չհաճեցաւ երեսս նայիլ: սակաւախօս աղջիկ մըն էր, ինչպէս կ'ըլլան անոնք որոնց ուժը իրենց լռութեանը մէջն է:

Օր մը սակայն վրայ հասայ երբոր կէս դիշերին, դրան մօտ կը սիրաբանէր մէկու մը հետ. ուղեցի իմ բաղդաւոր ոսոխս ճանչնալ. այնպէս մը չարժեցայ որ չկրցաւ անիկա խոյս տալ առանց դէմ դէմի գալու ինծի հետ. իմ ախոյանս պարզապէս անկիւնի մասաճառին մանչն էր. քսան տարեկան անչահ տղայ մը, ապտոտ, իւղոտ, միսի, ճարպի բուրումներով ծեփուած դանելիք մը:

Ինծի տեսնելուն՝ Զմարաղտան պահուըտեցաւ, բայց միտքս դրի այս ախտավարակ հաճոյքին գաղտնիքը հասկնալ: գիտէք որ կանայք հողեբանութիւնը իմ մեծագոյն զուարճալիքս է. անծանօթ, անմատչելի բնաւորն է ան որ Հիսիսէն ալ աւելի յամառութեամբ կը պահէ իր թաքուն հըրաշալիքները:

Ցաջորդ օրը կանչեցի Զմարաղտան իմ սենեակս. կարծեց որ բան մը պիտի ապպրեմ ու վազեց եկաւ. այն առեն նատեցուցի զինքը դէմս, բռնի, աթոռի մը վրայ, յանցաւորի մը պէս՝ որուն դատաւորը կ'ենթադրէի ինքզինքս այդ վայրկեանին:

Ապշութեամբ երեսս կը նայէր ուքիչ մըն ալ կ'ըմբռնէր որ առջի գիշերուան հանդիպումը իմ հանդիսաւորը ձեւերուս հետ կապակցութիւն մը ունենալու էր.

* * *

Ու երբոր տեսայ զինքը այսպէս մինակը.

—Աղջիկս, ըսի անոր, չեմ կրնար պահանջել որ դիս հաճելի գտնես անպատճառ. ճաշակները կը տարբերին բայց հետաքրքիր եմ քու ըմբռնումդ հասկնալու. դուն այդչափ շնորհալի մէկը, ինչպէս երէկ դիշերուան անշնորհ էակին սիրտ կու տաս:

Մտիկ ըրաւ ինծի. իր դէմքին վրայ դծագրուած անձկութիւնը անհետացաւ տակաւ և անփոյթ, գրեթէ անպատկառ ձեւով մը պատասխանեց.

—Դուն, ըսաւ ինծի, իրաւ անկուչտ էակն ես եղեր. հարուստի, չտեսի, չյատիրացողի տիպարն ես. ինչ պէտք ունիս հարցնելու իմ պատճառներս. անոնք չնչին ու անհասկնալի պիտի երեւան քեզի. ինծի համար նուիրական են:

Ո՞վ ես դուն որ ինծի պէս խեղճ ուաղքատ աղջկան մը ետեւէն կը հետապնդես. կը պակսի՞ն զքեզ սիրողներ. չեմ տեսներ ամէն օր սենեակիդ մէջ լուսանկարները բազմաթիւ սիրուհիներուդ որոնք հոս զիրար կը գտնեն առանց զիրար ճանչցած ըլլալու. տիկիններ ու վարձակներ, ամէն տեսակէն ալ ունիս. ոչինչ կը պակսի քեզի:

Բաղդը քեզ ամէն վայելքը լիուլի շռայլեր է անիրաւ առատաձեռնութեամբը, և սակայն՝ ուրիշներու զրկանքովը չինուած է:

Այն հեգ պատանին որ իր աչկերտի ազատտ ու բիրտ դրդռեակին վրայ կը պատցնէ խանութին բոլոր թանձրացած հոտերը, իրը թէ իր դժբաղդ ճակատագիրը տանէր հեռը ամէն տեղ, օրն ի բուն ամէնէն նկուն աշխատութեան մը դատապարտեալն է. իր ժամանքին փոխարէն ստացած չնչին ու ողորմելի ամսական վարձքը, հայրենի՛քը. հո՛ն, հեռո՛ւն, —այս բանը դուն չես գիտեր— սպասող հօր մը, մօր մը վերջին տարիներու զբաղանքը թեւեւեցնելու պիտի երթայ. այդ ամսականը քու մէկ վայրկեանի հաճոյրիդ դիմաց է. Հո՛ս, իր երկրէն անջատուած, նեռուած այդ տղան՝ ինչ ունի զինքը չբնաջատող այս մեծ մայրաքաղաքին ի հանդէս բերած վայելքներէն: Անիկա դիս գտաւ միայն վիճակակից մը իրեն, դիս որ իր ազատ տարիներուն ստանալանին դիտակիցն եմ. իր բարեկամուհին եղայ, չեմ պահեր քեզի՝ այդ գեղջուկ տղան ձեր մայրաքաղաքէն բան մը չդողցաւ, բան մը չպակսեցուց ձեր վայելքի իրաւունքներէն. տիկինները ձերն են ու ձերը թող ըլլան. բայց գեղջուկ աղջիկը իրն է ու իրը պէտք է որ մնայ:

Հետզհետէ, քանի որ կը խօսէր, Զմարաղտային պատերը կարմիր էին. վերջի բառերուն ոտքի ելեր էր. իր սրտմտած աղուորութիւնը սրտաբուխ պերճախօսութեամբը բոլորովին հմայող բան մը դարձեր էր. վեհ ու ամբարտաւան կեցուածքով մը կանգներ էր դէմս հրաւէր կարդալով կարծես ինծի՝ որ իր խօսքերուն ունկնդրելէ աւելի՝ լանջքին յարայքը կը դիտէի. եւ յաղթուած, ընկճուած իր դէմը, հիմակ ալ աւելի զարգոյն (դեղով մը լեցուեր էի. հլու, քամակս ծռած իր դիմացը, և պաղատագին ձեւով մը՝ իբր ճշմարիտ քաղաքացի, անմիտ ու թուլ ապրած, փոխանակ վիճելու հետը՝ մօտենալ ուզեցի իրեն. բիրտ ուժով մը եւս հրեց իրեն կարկառուող ձեռքերս աղտոտ ու դարշ բանի մը հպումը արգիլելու համար. և դուրս վազեցի:

Գ. Զեհրաբ

ԵՐԱՖՇՏԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

Բիւխեր.—Բիւլեօ

Գերմանիոյ և աշխարհի լուսագոյն նուազապետներէն՝ Սարասատէն, Մօթարէն, Վէյնկառներէն վերջ անոնց ամէնէն հռչակաւորը, Հանս Բիւլիւէր, առաջին անգամ ըլլալով երեք շաբաթ առաջ Բարիզ եկաւ իր Քաբէյէսքիրի կարգուութիւնները ցոյց տալու Գարնիէ նուագասենդէսին մէջ. բայց մանաւանդ զգացուց Բարիզի մէջ լաւ նուագապետի պակասը:

Բիւլիւէր, այժմ 50-55 տարեկան՝ Վիէննայի երաժշտական հռչակաւոր ընկերութեան, ինչպէս նաեւ Գայրէյթի Վակնէրեան թատրոնին ամէնէն յարգելի նուագապետն է. նաև Պէթովընի ինը Սէնֆոնիները ամէնէն աղէկ հասկցող ու բացատրող մը: իր երիտասարդութեան քանի մը տարիները Վակնէրի հետ մէկտեղ անցուցած է Զուրիխիոյ մէջ և անոր հետ մէկտեղ հակցած ու զգացած է բարձր երաժշտութեան գեղեցկութիւնները:

Բարիզի մէջ իր տուած նուագահանդէսներուն մէկը նուիրուած էր Ֆրանսական, գերմանական, ռուսական և չեխ երաժշտութիւններէն մէյ մէկ գեղեցիկ նմոյշներ ներկայացնելու. իսկ Աւագ ուրբաթի նուագահանդէսը միայն Պէթովընի և Վակնէրի գործերուն յատկացած էր: Շատ լաւ տարբերեցաց Պէթովընի ինեներորդ ձայնախառն «Էնֆոնին» (Neuvième symphonie avec chœurs) հրաշալի՛քներուն հրաշալի՛քը. սէր, եղբայրութիւն ու խաղաղութիւն աւետող երգը. արդարեւ մտիկ ըրէք դուք ալ այն պաշտելի ոտոՏիոն (սէնֆոնիին երրորդ մասը) և պիտի զգաք թէ դաշն տպաւորութիւն մը կը ծաւալի ձեր մէջ և ձեզի կը բարձրացնէ խանդաղատանքի մթնոլորտի մը ուրկէ մաքուր հրճուանքը պիտի ծնի:

Հաւրկ է ըսել թէ Պէթովընն այն անհման գործը արտադրած տեղն խուլ էր շատոնց. արդէն իր գեղեցկագոյն գործերը գրեց խլութեան շրջանին մէջ, երբ աշխարհի հետ կտրած էր մինչեւ մէկ աստիճան իր խմացական յարաբերութիւնները:

Դառնալով նորէն Բիւլիւէրի, ըսենք թէ իր զարմանալի յիշողութեան շնորհիւ երկու նուագահանդէսներուն մէջ ալ առանց նուագատետրի առաջնորդեց հիւսալի կերպով, առանց ամենափոքր մանրամասնութիւն մը մոռնալու և նոյն իսկ կրնալով ինքզինքին մէջ ամփոփուիլ, որպէս զի նրբութեան ու հասկացողութեան շեշտերը աւելի յայտնի ու ազդեցիկ ըլլան: Բիւլիւէր չափազանց ալ ժուժկալ է իր ձեւերուն մէջ: Այս ամէն յաջողութիւնները տակի տուին անվերջ ծափահարութիւններով բեմ կանչելու զայն 5-6 անգամ:

Ինչպէս ըսի արդէն, իր ներկայութիւնը բաղդատութեան առիթ մը եղաւ ընդհանրապէս գերմանական և ֆրանսական նուագապետներու մէջ. կը դիտուի որ գերմանացիները իրենց ներկայացուցած նուագագրութիւնը շատ խորուն կ'ուսումնասիրեն և կ'իւրացնեն. իրականութեան շատ կը մօտենան և մանաւանդ պէսպիսութիւն կը դնեն՝ մանաւորապէս կամացէն (Քիտռօ) դէպի ուժեղ (ֆոռթէ) հակադրութեան մէջ. պատճառը այն է որ Գերմանիոյ մէջ պարզ երաժշտութեան հետ գրական ու գեղեցկագիտական կըրթութիւն ալ կը տրուի և մանաւոր դասմը ալ կը յատկացուի ռա-ՄՕՐԴԷԼՈ-ԹՕՐԻՆ (l'art de diriger) և մանաւանդ ունկնդրութեան և վարժութեան առիթները Ֆրանսայի բաղդատմամբ կըրկնապատիկ են. նաեւ Ֆրանսայի մէջ երաւերաժշտական կրթութեան մասը շատ կիսկատար ու հարեւանցի է, և դեռ նոր սկսած են մտածել հիմնական դարման մը տանելու:

* * *

Ամերիկայի մեծագոյն քաղաքները 4 ամսուան մէջ 100 դաշնակի ունկնդրութիւն (récital de piano) տալ վերջ, յաղթական Բարիզ կը դառնայ Ռաուլ Բիւլեօ մեծահռչակ դաշնակահարը և անցեալ շաբթու Գարնիէ նուագահանդէսին մէջ անանկ մեծ յաջողութիւն մը կը գտնէ որ հիմա զինքը դաշնակահարներու մեծագոյն վարպետը կը նկատեն:

Մինչեւ չորս տարի առաջ չտեսը չէին կասկածեր անդամ թէ Բարիզի մէջ առանկ անունով մարդ կը գտնուի. 1894ին երբ Կոլի, Աքանտոնովիոյ Շոբէնը, Բարիզի մէջ նուագահանդէս մը տուաւ իր դաշնակի Գոռէ-Լոյէն համար, Բիւլեօյին վստահեցաւ և այս վերջինը այդ դեղեցիկ գործը այնչափ աղուոր ղարկաւ որ մեծ ընդունելութիւն գտնելէ զատ կոկիկ դիները հաստատեց՝ ըսելով թէ Ֆրանսայի Ռիւպինշթէյնն է ան. այդ օրուընէ կը սկսի բաղդաւորութիւնը Բիւլեօյի համար. հետզհետէ կ'երեւայ Գոնակոմոնարուան և Լամուրէօի նուագահանդէսներուն մէջ, Գերմանիայէն, Գերմանիայէն, Աւստրիայէն ու Անգլիայէն փայլուն հըրաւէրներ կ'ընդունի որոնց հասանելն չափ կը պատասխանէ և օր կ'ըլլայ որ 6-7 անգամ անընդհատ կը ծափահարեն զինքը: Անցեալ տարի հրաշալին Իզէյ (Isaye le merveilleux) ջութակահարին հետ Բարիզի մէջ սոնատի 4 ունկնդրութիւն տուին և այդ առթիւ նշմարուեցաւ թէ Իզէյ և Բիւլեօ իրար հակնալու համար ստեղծուած բանաստեղծ ու զգայուն հոգիներ էին. անկէ վերջը միասին ճամբորդեցին Ամերիկա, ուրկէ Բիւլեօ կը դառնայ յաղթական և ուր վար կը դնեն Իզէյը շատ փառաւոր պայմաններով:

Բիւլեօյի Բարիզի մէջ վերջին երեւնալուն առթիւ կը գրեն թէ Ռուպինշթէյնէն և Լիսթէն ի վեր ոչ ոք այսչափ ազդեցութիւն ըրած էր ունկնդիրներուն վրայ:

Իր կարողութիւնները ամէնէն աւելի կ'երեւան Շուման, Շոբէն, Կոլիկի և ուրիշ փոքրիկ գրողներու գործերուն մէջ, ուր նրբութիւնները իրենց գաղափարէն կը հասցնէ Բիւլեօ, բայց և այնպէս դասական երաժշտութեան պատկանող վարպետներու, Պախի, Պէթովընի, Սքառլատիի արտադրութեանց մէջ ալ կը դնէ անա՛նկ ուժգնութիւն մը և ջիղեր, որ կը զարմացնէ ունկնդիրները. Բիւլեօ խարազէս արուեստագէտ մըն է, որ պարզ դաշնակահարութեամբ չի գոհանար այլ զգացածը երաժշտապէս բացատրելու ջանք կ'ընէ. երբեք այլանդակ ձեւեր չունի և ոչ ալ իսքնահամ նորութիւններ կամ աւելադրութիւններ, այլ միմիայն արուեստագէտին գրածը կը բացատրէ. հոն է վսեմութիւնը որ ինքզինքն երեւան կու գայ ազդելու համար քեզի՝ բան մը որուն կ'ցանկային հեղինակողը և անոր թարգման եղողը:

Ա. Հ.

ՎԱՆԷՆ ՆԱՄԱԿ

Ասկէ առաջ հրատարակեցինք մեր Վանայ թղթակցին մէկ նամակը ուր մանրամասն տեղեկութիւններ կուտար տեղւոյն Ազգ. վարժարաններուն վրայ. այս անգամ ստացած ենք երկրորդ նամակ մը, որ կ'ամբողջացնէ այդ տեղեկութիւնները:

Բաղաքամէջէն Ցիսո-ուխան Վարժարան.—Այդ հաստատութեան ծխական վարժարաններէն ետքը, ունինք նաեւ քաղաքամէջի Ցիսուսեան ծխական վարժարան մը՝ 130ի չափ աշակերտներով և պարզ նախակրթարանի ուղղութեամբ, որուն եկամուտը ապահովուած է իր շրջանը գտնուող եօթը եկեղեցիներով. Սակայն հակառակ իր ունեցած նիւթական առաւելութեանց, այս վարժարանը հրմնուելէն ի վեր միշտ անկանոն և յարափոփոխ վիճակ մը ունեցած է և շատ անգամ ալ երկար ատեն փակ մնացած:

Բաղաքամէջը կեդրոն է քաղքիս առեւտուրին և Ազգ. Առաջնորդարանին. աղաներու դասակարգն ալ հոն խմբուած է և սովորութիւն ըրած իրեն, իրրեւ թէ ժառանգական իրաւունք մը ունենար, ձեռքէ չվազուլ առաջնորդարանին ու առաջնորդին դեկը: Այդ դասակարգը տեսակ մը առանձնաշնորհում ալ ունենալ կը կարծէ, մեր հասարակութեան կրթական և կրօնական հոգեբով զբաղելու: Փորձերը ցոյց տուած են որ այս տեսակ վարիչներով մեր կրթական ու թեմական գործերը միշտ յոռի վիճակ մը ունենալէ չեն դադրած:

Բաղաքամէջի մէջ կը գտնուի նաեւ Շուշանեան անուն աղջկանց ծաղկոց մը՝ որ 20 աշակերտուհի ունի, բայց տակաւին վարժարան կոչուելու վիճակին չէ հասած:

Այսպէսով, քաղաքամէջը մօտաւորապէս 400 երկսեռ աշակերտ ունի. բայց չենք գիտեր թէ ի՛նչերնուն կը բաւէ առած յոռի դաստիարակութիւնին: Բաղաքարնակ ժողովուրդը՝ որ շրջանակներու հետ բաղդատմամբ նիւթական առաւելութիւններու տէր է, ամէնէն աւելի պէտք է ուշադրութիւն դարձնէ դպրոցներուն այս անանխանձելի կացութեան վրայ, և անոր դարմանը խորհի:

Բաղդատանց վարժարան.—Այգեստանի ծխական վարժարաններէն ետքը, ունինք նաեւ քաղաքամէջի Ցիսուսեան ծխական վարժարան մը՝ 130ի չափ աշակերտներով և պարզ նախակրթարանի ուղղութեամբ, որուն եկամուտը ապահովուած է իր շրջանը գտնուող եօթը եկեղեցիներով. Սակայն հակառակ իր ունեցած նիւթական առաւելութեանց, այս վարժարանը հրմնուելէն ի վեր միշտ անկանոն և յարափոփոխ վիճակ մը ունեցած է և շատ անգամ ալ երկար ատեն փակ մնացած:

Բաղաքամէջը կեդրոն է քաղքիս առեւտուրին և Ազգ. Առաջնորդարանին. աղաներու դասակարգն ալ հոն խմբուած է և սովորութիւն ըրած իրեն, իրրեւ թէ ժառանգական իրաւունք մը ունենար, ձեռքէ չվազուլ առաջնորդարանին ու առաջնորդին դեկը: Այդ դասակարգը տեսակ մը առանձնաշնորհում ալ ունենալ կը կարծէ, մեր հասարակութեան կրթական և կրօնական հոգեբով զբաղելու: Փորձերը ցոյց տուած են որ այս տեսակ վարիչներով մեր կրթական ու թեմական գործերը միշտ յոռի վիճակ մը ունենալէ չեն դադրած:

Բաղաքամէջի մէջ կը գտնուի նաեւ Շուշանեան անուն աղջկանց ծաղկոց մը՝ որ 20 աշակերտուհի ունի, բայց տակաւին վարժարան կոչուելու վիճակին չէ հասած:

Այսպէսով, քաղաքամէջը մօտաւորապէս 400 երկսեռ աշակերտ ունի. բայց չենք գիտեր թէ ի՛նչերնուն կը բաւէ առած յոռի դաստիարակութիւնին: Բաղաքարնակ ժողովուրդը՝ որ շրջականերու հետ բաղդատմամբ նիւթական առաւելութիւններու տէր է, ամէնէն աւելի պէտք է ուշադրութիւն դարձնէ դպրոցներուն այս անանխանձելի կացութեան վրայ, և անոր դարմանը խորհի:

Բոդոխանոյ վարժարան.—Այգեստանի արեւելեան ծայրը օդաւէտ բարձրաւանդակի մը վրայ և շրջափակի մէջ ամփոփուած է ամերիկացի միսիոնարներու բոլանդակ հաստատութիւնները: Հոն է իրենց ընակարանը՝ յարակից չինքերով, ժողովարանը, վարժարանը, որբանոցը և գիշերօթիկ աշակերտներու ննջարանները: Աշակերտներու ընդհանուր թիւը կը հասնի 550ի, հետեւեալ բաժանմամբ. 250 որբ մանչեր, 150 որբ աղջիկներ՝ որոնցմէ մաս մը գիշերօթիկներ առաջուց կային արդէն՝ և 170 ցորեկօթիկ աշակերտներ:

Բաղաքանոց վարժարանին կրթական վիճակը շատ գոհացուցիչ վիճակ մը չէ, եթէ բաղդատենք զայն իր նիւթական նախանձելի կացութեան՝. դասարանին մէջ որոշ ծրագիր եւ որոշ ուղղութիւն չի տեսնուիր, աշակերտները երկար տարիներ դերծեւեւկն առանց որոշ շրջանի մը յանգելու: Որբերու ներքին դաստիարակութեան մասին ալ, մասնն ծանօթութիւն ունեցող անձեր կը հաստատեն թէ լաւ չէ. սակայն անուրանալի ճշմարտութիւն մըն է թէ նիւթական ու ֆիզիքական տեսակէտով շատ լաւ կը խնամուին անոնք. այդ մասին մինչեւ հիմա դժգոհութիւն մը չէ լսուած: Իսկ տղոց մայրենի հաստատին ու եկեղեցւոյն վրայ ունեցած համոզումները ի՛նչ աստիճանով կը խնամուին, որոշ բան մը չենք կրնար ըսել. սա չափը միայն գիտենք թէ բաղաքականները կ'աշխատին իրենց ներքին ուղղութիւնը՝ արտաքին փափաքներու հետ հաշտ ցոյց տալ, որով երբեմն տղաքը խմբովին եկեղեցի կը բերեն. վերջին Աւագ Շաբթուան մէջ իրենց ձեռքին տակ գտնուող բոլոր հայ աշակերտները եկեղեցի իջան ու հաղորդուեցան:

Վերջերս, ճիզուիթ հայրերն ալ, 25ի մօտ որբեր հաւաքելով վարժարան մը բացին, նախաձեռնութեամբ իրենց գլխաւոր Հայր տիւ Ֆրանսի՝ որ վիանգամայն տեղւոյս Ֆրանսական փոխ-հիւպատոսի պաշտօնը կը վարէ: Անշուշտ հարկ չի կայ ըսել թէ ի՛նչ պիտի շահին հայ տղաքը անոնց քով:

ՎԱՆԵՑԻ

ԿԵՆՑԱՂԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ԲԱՌԳԻՐՔ

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ.— Պատօճական այցելութիւնները պէտք են կարճատեւ ըլլալ. մեռմութիւնը միայն ներելի կ'ընէ այցելութիւն մը երկարել, բայց այս պարագային անգամ պէտք է զգուշանալ երբ այցեցեալ տանդ ընդունելութեան օրն է, որովհետեւ կրնայ ենթադրուիլ թէ հեռզեռեն եկող հիւրերը աչքի անցնելու միտում մը ունիս: Սովորաբար պէտք է մեկնիլ նուռնաս հիւրերուն մեկնելն առաջ: Առաջին անգամ ընդունուած այցելութիւն մը պէտք է շուտով փոխարինել, եթէ յարաբերութիւնդ շարունակել կ'ուզես:

ԱՍՊՆԶԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ.—Ամեն անոնք որոնց ասպնչականութիւն կը շնորհեմ, շաս խաղախաւար վարմունք մը եւ մեծաբանք մը ակնկալելու իրաւունքը ունին ձեզմէ: Եթէ ո՛չ եւ է պակասութիւն նշմարեմ ձեր մօտ ասպնչականութիւն գտնող անձերուն վրայ, զանց կ'առնեմ ուրիշ անգամ զիրենք հրաւիրելի, բայց ցորչափ անոնք կը մնան ձեր մօտը, ոչ մէկ պատրուակի տակ կարելի է զգալի ընել իրենց ձեր տնանութիւնը:

ԱՍՏԻՃԱՆ.—Շատ կարեւոր է հեռերնիդ յարաբերութեան մէջ գտնուող անձերուն ասիճանը եւ տիտղոսները գիտնալ, ըլլան կղերական կամ աշխարհական: Երբ տարակուսանք մը կը զգամ այդ մասին, նախընտրելի է որ աւելի բարձր ասիճանով նշանակեմ քան ինչ որ են իրականութեան մէջ:

ԱՏԵԼՈՒԹԻՒՆ.—Պէտք է զգուշանաս ամենաբերեւ ատելութիւն մը արտայայտելէ անարգած անձիդ նկատմամբ, զոր պէտք է հեռացնես անտարբերութեամբ միայն: Հարկ է որ ներկաները չթափանցեն քու զգացմանցդ, որով դուն ալ չպարտաւորուիս ատելութեանդ շարժառիթները պարզելու, որոնք գրեթէ միշտ չափազանցուած եւ ձանձրացուցիչ կը նկատուին ներկաներուն կողմէ:

ԱՐՏԱՔՈՍ.—Ամեն արտաքոց, ամեն այլանդակ բան կենցաղագիտութեան մասին տգիտութիւն կ'արտայայտի: Բարեկիրթ անձերը կրնան գիւ ըլլալ, տնանոյ ըլլալ, ատելի ըլլալ, բայց երբեմ արտաքոց: Ինչ որ չափազանցութիւն է ու տգեղ՝ արտաքոց է. նոյնն է զգացումներու համար եւ նոյնը՝ արդուզարդի համար: Ինչ որ պարզ է ու բնական՝ երբեմ արտաքոց չէ: Ուրիշի մը այլանդակութիւնները մատնանիշ ընել ներելի չէ. շաս անկիրթ արարք մըն է Ֆիզիկական այլանդակութեանց ակնարկել. երբեմ ներելի չէ ծերուն մը կամ բնութենեն շնորհազուրկ անձ մը ծաղրել:

ԲԱՂԱԲԱԿՈՒՄ

ՍՊԱՆՈ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ԱՄԵՐԻԿԱՑԻ ՄԷՋ

Ահագին բազմութիւն մը ամէն օր կը վխտայ Ո–ըլրի, Թրէյէ–նի, Նիւ–Եորք ճըրնըլի, Բրէսի, եւն. օրաթերթերուն խմբագրական դիւաններուն առջեւ։ Պատերազմին լուրերը պարունակող հարիւրաւոր ծանուցումներ պատերուն վրայ փակցուած են։ Այս ծանուցումները այնչափ շատ են որ ամէնքը կրնան կարդալ։ Ամէն ընթերցումի ատեն ծափահարութիւններ. վասն զի աւելորդ է ըսելը թէ լուրերը միշտ լաւ են Ամերիկացիներուն համար. սպանիական վաճառական նաւերուն գերի բռնուիլը, Հավանայի պաշարումը, կամաւորներու ամբոխը, Քուպա արշաւելու համար ամերիկեան զօրքերուն շարժումները։ Դժոխային անկարգութիւն մը և իրարանցում մը կայ Նիւ Եորքի պէս ընդարձակ և բազմամարդ քաղաքի մը մէջ։ Լրագրի ցրուիչներու ամպ մը ամբոխին մէջ կը տարածուի։ Ամէն խումբերու մէջ կը սպրդին, օրագիր ճչելով իրենց սուր ձայներով։ Տպագրութիւնները տպագրութեանց կը յաջորդեն (*), կը յաջտակուին, կը թռչին ձեռքէ ձեռք. որչափ գլուխ, այնքան օրագիր, եւ եթէ քիչ մը բարձր տեղէ նայիս, այդ ամբոխը ծով մըն է, ուր թղթէ ալիքներ իրարու կը զարնուին։ Կառախումբերը ամէն երեք վարկեանը անգամ մը փողոցին անկիւնէն կ'անցնին երկաթուղիներուն և շոգիին շառաչիւնով, որ փոթորկի տպաւորութիւն մը կը թողու վրադ։ Չի գիտցուիր թէ անընդհատ գիրար կարող թրամուէյները ի՞նչպէս ճամբայ կը գտանեն։ Ծանր սայլերը, առուտուրի կառքերը սալայատակներուն վրայ կը տատանին խլացուցիչ ժխորով մը, որուն մէջ կը կորսուի ոստիկաններուն ձայնը։ Բոլոր ազգային մեծ ճգնաժամերուն ընկերացող ժողովրդային գրգռումը հոն կեդրոնացած է։

Սակայն ամերիկեան ժողովուրդը ամէն զոհողութեանց պատրաստ կ'երեւայ. ընկերութեան բոլոր դասակարգերը հայրենասիրութեան մասին իրարու հետ կը մրցին, ամէն մարդ կ'ուզէ իր պարտքը ճանչնալ։ Այսպէս արհիւլիւնատէր Ճոն Ճագոսլ Ասթոր կառավարութեան առաջարկած է պատերազմին բովանդակ մը ջոջին իր ծախքով պահել, սնուցանել, հագուցնել թնդանօթաձիգ զօրքերու գունդ մը։ Պատերազմական նախարարին հետ ունեցած բանակցութեան միջոցին Պ. Ասթոր ըսաւ թէ ռազմամթերքն ու մարտկոցներն ալ իր առաջարկութեան մէջ կը գտնուին, զինուորներուն թոշակը, ուտելիքը, վերջապէս ամէն տեսակ ծախքեր։ Անցեալ դարերուն աւատապետները այսքան ծախք չէին ըներ, երբ զօրագունդեր շարժման վիճակի մէջ կը դնէին։ Պ. Ասթոր այս գործը կատարեց առանց ցուցամոլութեան և պարզասիրութեամբ, ըսելով թէ իր պարտքը միայն կը կատարէր իբրեւ մեծ դրամատէր։ Ակէ զատ կառավարութեան տրամադրութեան տակ դրաւ իր զրօսանաւը։

Կը յուսացուի թէ այս օրինակին հետեւելէ պիտի հետեւին ուրիշ միլիոնատէրներ, կամ դրամական օգնութիւններով և կամ երկաթուղիի միջոցաւ զօրքի փոխադրութեան դիւրութիւններով։ Վանտէրպիլթներ, Բիոքֆիլլերներ, Կուլտեր, Հէյմէյէրներ և ուրիշներ իրենց աշակցութիւնը պիտի նուիրեն կառավարութեան։ Միւս կողմէ Ծայր. Արեւմուտքի (Ֆար-Ուէսթ) բանիկները, որոնք ձի հեծնելու հմտարարութիւն մը ունին, որ առակի կարգ անցած է, ամէն կողմէ կը գինուորագրուին երեք հազար հոգւոյց կամաւորներու գունդ մը կազմելու համար։ Ասոնց հրամանատարը պիտի ըլլայ ծովային նախարարին խորհրդական Պ. Թէոտոր Ռուսվէլթ, որ այս նպատակաւ հրաժարեցաւ իր պաշտօնէն։ Պ. Ռուսվէլթի տեղակալը պիտի ըլլայ Նշանաւոր Պըֆֆալօ Պիլը, որ այս պահուս Նեղ կայցումներ կու տայ Նիւ Եորքի մէջ իր հընդիկներով և կովարածներով։ Ասոնք առաջին նշանին վրայ պատրաստ են իրենց կացութեան ներկայացումը տալ պատերազմին Թատրին վրայ։ Սահմանագլխի այս մարդիկը, ճշմարիտ վայրենիներ, անուղղայ մարտնչողներ, Քուպայի ազատամարտութեան սկիզբէն ի վեր իրենց աջակցութիւնը առաջարկած էին ապստամբներուն, բայց ամերիկեան կառավարութիւնը արգելք հանած էր այդ արշաւախմբին կազմակերպութեան աղդի մը դէմ՝ որուն հանդէպ կ'ուզէր չեզոքութիւն պահել։ Այսօր սակայն իրերը փոխուած են և հնծեաներու այսքան եռանդուն գունդ մը թանկագին օժանդակութիւն մըն է ամերիկեան զէնքերուն։

Կամաւորներու ահել գունդեր կը կազմակերպուին նոյն իսկ այնպիսի մարդիկներէ, որ խաղաղութեան ժամանակ իսկ սարսափ կ'ազդեն։ Հավանայի նախորդ հիւպատոս Պ. Լի, որ անոնց վերին հրամանատարը պիտի ըլլայ, շատ դժուարաւ կարգապահութեան մէջ պիտի պահէ այդ հոկաները։ Բայց տարակոյս չի կայ որ Ամերիկա այդպիսի կամաւորներուն թուովը վերջապէս պիտի ճզմէ Սպանիացիները։

ԶՕՐՔԵՐԸ

Ֆրանֆֆոր–ըլիէր Զայրոնէնի Պերլինի թղթակիցը կը պատմէ թէ Վիլհէլմսկայսրը Մ. Նահանգաց դեսպանին հետ տասնրհինգ օր առաջ ունեցած խօսակցութեան միջոցին փափաք յայտնած է որ Ամերիկայի մէջ չի կարծուի թէ ինքը (կայսրը) կամ իր կառավարութիւնը հակակիր զգացում ունին Ամերիկայի դէմ սպանո-ամերիկեան պատերազմին առթիւ։ Ամերիկայի մէջ ապրող միլիոնաւոր գերմանները շատ պիտի ցաւին, եթէ մայր հայրենիքը իրենց նոր հայրենիքին համար թշնամական զգացումներով ոգեւորուած ըլլայ։

ՊԱՊԻՆ ՀԻՆ ՄԻՋԱՄՏՈՒԹԻՒՆԸ

Նովա Անդիոսիայի մէջ նախկին դիւանագէտ մը սպանո-ամերիկեան կռուին երեւոյթները աչքէ անցընելով, Պապին միջամտութեան վրայ այսպէս կը խօսի։ «Այնպիսի ժամանակի մը մէջ երբ այնքան ուժեր դէպի պատերազմ կ'առաջնորդէին, ճշմարտապէս երջանիկ պարագայ մըն էր որ պապութեան պէս հին և յարգուած հաստատութիւն մը խաղաղութեան և մարդասիրութեան նուիրէր ինքզինքը։ Եկեղեցիին բարձր և քրիստոնէական ոգին այդ տեսակ պարագաներու մէջ կը յայտնուի»։

ԱՆԴԻԼԻԱՆՑ ՄԷՋ

Պանքօ մարաջախտ կղզին բոլոր ներքին ուժերը շարժման մէջ դրած է դէպի Ճիկարա-Մորոնի սարը, Բալիքսթօ Կարսիայի և Մաքսիմօ Կոմէզի զօրքերուն միացումը արգիլելու համար։ Վէյթսպէրկ և Մորէլ ամերիկեան թնդանօթակիրները սպանիական ձկնորսանաւ մը հալածեցին մինչեւ Հավանայի մարտկոցներուն քովը, ուրկէց երկու ռումբ արձակուելով, ամերիկեան նաւերը ետ քաշուեցան, թնդանօթի տասներկու հարուած արձակելէ վերջ։ Քի-Ուէսթէն Ո–ըլրի կը հեռագրուի թէ դերի բռնուած Արկոնա–Ֆա սպանիական նաւուն մարդիկներէն դեղին տենդով վարակուած են ամերիկացի նաւաստիները։ Արկոնա–Ֆա քարանթինայի ենթարկուած է։

ՏԱՐՕՐԻՆԱԿ ԵՆԷՔԻՆԵՐԸ

Լոնտոնի մէջ քանի մը ամերիկացիք ճաշարանի մը մէջ հրամայեցին մանչուն որ ամէնէն ընտիր գինիէն երկու շիշ բերէ։

Մանչը Մալակայի (սպանիական քաղաք) համբաւաւոր գինիէն երկու շիշ տարաւ անոնց. ամերիկացիները նախասենեակ մը համարելով մանչուն այս ընթացքը, կրակ կտրեցան, լուսանք չմնաց թափեցին խեղճ տղուն երեսին, և մինչև իսկ դատ բանալու եկան և բացին ալ։

Դատարանը երկու կողմերը լսելէ յետոյ, նկատելով որ ճաշարանին մանչը նախատեղու դիտումով չէ ներկայացուցած ամերիկացիներուն սպանիական գինին, անպարտ արձակեց զայն, և դրամական տուգանքի դատապարտեց ամերիկացիները, մանչուն հայհոյած ըլլալուն համար։

—Ամերիկայի գնդապետ մը որ Լոնտոն իր եղբօրը տունը կը գտնուէր, հրման ստացաւ անմիջապէս մեկնիլ տան երթալու, իր գունդին քով, որ Քուպա պիտի մեկնէր։ Այդ հրամանը ստացած միջոցին տեսնելով որ իր եղբօրը սպասաւորը գլուխը սպանիական գլխարկ մը դրած է, հրամայեց անոր որ գլխարկը փոխէ. սպասաւորը պատասխանեց թէ ուզած գլխարկը դնելու ազատ է. հետեւաբար չի հաներ. գնդապետը կատղեցաւ, սպասաւորը ընդվզեցաւ, որուն վրայ ամերիկացի սպային համբերութիւնը հատնելով, ելաւ աղէկ ծեծ մը քաշեց սպասաւորին. բայց այս վերջինը դատ բանալով, գնդապետը 50 շիլին տուգանքի դատապարտուեցաւ, դատին առթիւ չարամ մը Լոնտոն մնալէ յետոյ, մինչդեռ հրման ստացած էր փութով իր զօրագունդին միանալու։

ՆՈՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Նիւ Եորք Հերըլտի թղթակիցը Հոնկ-Քոնկէն կը գրէ իր թերթին. «Մոնեժոժ ծովակալին թղթերը բռնուեցան։ Անոնցմէ մէկուն մէջ գրուած էր թէ պատերազմական ժողովը որոշած է Սուսիկի ծովախորշին մէջ երթալով ամերիկեան նաւատորմին սպասել, վասն զի հոն ջուրերը շատ խորունկ չեն և մուտքը աւելի նեղ ըլլալով, Մանիլայէն աւելի դիւրին է պաշտպանելը։ Բայց ժողովին բոլոր այս որոշումները օդը ցնդեցան, Տուէյ ծովակալին արագարագ գործողութեանց առջև։ Քաղիթէ նաւարանին մէջ ութը հարիւր հոգի կան եղեր Մաւզլրեան հրացաններով զինուած և որոնց կը հրամայէր Սոսթոյա հարիւրապետը։ Ռմբակոծումէն վերջ Մանիլա ապաստաներ են։ Այն ատեն բնիկները սկսեր են Քաղիթէն թաչել մինչեւ որ Ամերիկացիք ցամաքը զօրք հաներ են»։

Հերըլտի թղթակիցը կ'աւելցնէ թէ սպանիական նաւատորմիղը զինուած էր Քանէ արագահարուած թնդանօթներով, որոնցմէ չատերը տակաւին պարպուած չէին։

Հոնկ Քոնկէն Տէյլի Մէյլի կը հեռագրուի թէ անգլիական Իմմարթալիթի յածաւորակը և Լինոէս թնդանօթակիրը, և ֆրանսական Պրէ–է յածաւորակը Մանիլա հասած են։

ԲՈՂՈՔ

Որչափ որ մեծ տէրութիւնները ձայն ձուն չեն հաներ սպանո-ամերիկեան պատերազմին մասին, բայց պղտիկ տէրութիւնները սկսած են ձայն բարձրացնել։

Շուէյտ Նորվեկիոյ կառավարութիւնը եւրոպական դահլիճներուն խմացուցած է թէ Քուպայի պաշարումը միջազգային օրէնքներուն հակառակ է։

Կրսուի թէ Տանըմարքան ալ պիտի բողոքէ ամերիկեան նաւատորմին մէկ քանի բաներուն դէմ։

ՔԱՎԹԷՆ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏԸ ԵՒ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՄԻՋՈՑԸ

«Զինք կրնար յիշել ոևէ կռիւ, կ'ըսէ Սիմոնոպոլ, որուն մէջ յաղթողներուն և յաղթուողներուն կորուստին հանմատութիւնը այսքան սոսկալի կերպով տարբերըլլայ։ Տանրմկ նաւեր — թէեւ ոչ բոլորովին արդի կազմութեամբ, վասն զի այսօրուան օրս տասներկու կամ տասներեք տարիները երկար միջոց մըն են արուեստին յառաջդիմութեան մէջ— բայց թորբիլներով, աշտարակներով, Արմմբրոնկ և Բրուբ թնդանօթներով պաշտպանուած, փմացեր են, առանց նոյն իսկ կարող ըլլալու մարդ մը սպաննելու։ Այս է ամէնէն մեծ կէտը՝ որ Մանիլայի աղէտքը այնքան ահաւոր և նշանակութեան արժանի կ'դնէ Սպանիոյ մէջ։ Իրաւ է որ ընդհանուր անպատրաստականութիւն մը, կարգապահութեան պակասութիւն մը յաղթողներուն կողմը դրած են ամրոյջական յաղողութիւնը։ Քուպայի ջուրերուն մէջ գտնուող սպանիական նաւատորմիղ մը հիմա վերջին ծայր տկարութեան և անհոգութեան նշաններ կը հրաւիրէ իրեն վրայ։ Եւ եթէ Դալարի Գլխոյ այդ նաւատորմիղը Մանիլայի առջեւ փճացածէն տարբերութիւն չունի, շատ խմաստնարար կը գործէ սպանիական կառավարութիւնը, իր գործօն նաւատորմին միակ մնացորդը փճացման չենթարկելով կրկին անգամ։

Տուէյ ծովակալին տեղեկագիրներէն ալ կ'երեւայ որ Փիլիպպեան կղզիներուն վարչութիւնը տակաւին ամերիկեան քոնթրոլին ենթարկուած չէ։ Բայց քանի որ Սպանիա նոր զօրք չի կրնար դրկել իր Փիլիպպեան պահնորդներուն, և իր բանակը չի կրնար նոր ռազմամթերքի և ուտելիքի սպասել հոն, Ամերիկացիք ի հարկին կրնան ուզածնուն պէս զօրք հանել զանոնք նուաճելու համար։ Սակայն ծովերէն անդին արշաւանք մը մեծ պատրաստութեանց կը կարօտի, և Մ. Նահանգներուն համար բոլորովին նոր փորձառութիւն մըն է այս։

Սան Ֆրանչիսքոյէն մինչեւ Փիլիպպեան կղզիները ճամբորդութիւնը երեք շաբաթ կը հաշուուի, և ուրիշ երեք շաբաթներ կամ ամիս մըն ալ մեծ միջոց մը պէտք չէ նկատել փոխադրանաւեր գտնելու, բանակ կազմակերպելու, այնպէս որ եթէ Ցուլսին կիսուն սկսի Փիլիպպեանց դրաւումը կամ ցամաքային կռիւը, դարձեալ Ամերիկացիները շնորհաւորութեան արժանի կ'ըլլան իրենց արագութեան համար։»

ԻՏԱԼԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐՈՒՆ ՃԱՌԸ.—Տուրինոյի արուեստահանդէսին բացման առթիւ, Ումպերթօ թագաւոր հետեւեալ ճառը արտասանեց. «Երբեւ պահապան իտալական ազատութեան, ուզեցի ձեր մէջ գտնուիլ։ Հպարտութիւն կը զգամ որ Հռոմի մէջ ժառանգեցի թագը։ Բայց Հռոմէն Տուրինօ կը բերեմ, ուր ծնած ըլլալս պարծանք մըն է ինծի համար, համակրելից խօսքեր՝ ամբողջ ազգին ուղղուած։ Իմ մեծաշուք հայրս հո՛ս էր որ յայտարարեց թէ Իտալիա սահմանուած էր միակ ազգութիւն մը կազմելու։ Հո՛ս էր որ իմ անմահ հայրս յայտարարեց թէ կը լսէր Իտալիոյ ամէն կողմերէն իրեն հասնող ցաւագին աղաղակը։ Հո՛ս էր որ մեր առաջին Խորհրդարանը մեզի կատկեց քաղաքային և քաղաքական առաքինութեանց ամէնէն պերճախօս օրինակը։ Մեր օրէնսդրութիւնները, այսօր ինչպէս այն ատեն, հայրենիքին ուժը և պատիւն են, բայց պէտք է ներշնչուիլ այս մեծ աւանդութիւններէն։»

Թագաւորը ջերմագին ողջոյն մը ուղղեց Բիէմոնթի և աւելցուց. «Քիչ մը առաջ բացուած արուեստահանդէսը մեզի ցոյց տուաւ ա՛յն յարատեւ յառաջդիմութիւնները, զոր կէս դարէ ի վեր իրական նացուցած է մեր երկրին վարչութիւնը։ Մեր առջեւ եղած դժուարութեանց յաղթելու համար հարկաւոր բարոյական կորովը կը քաղենք հին առաքինութիւններէն, որոնցմով երբեմն կարելի եղած է յաղթել խիստ տաժանելի փորձութեանց։ Իտալիա յիշելով այն զոհողութիւնները, զոր իր միութեան համար ընել հարկ եղաւ, պիտի գիտնայ միշտ խնամով պահպանել այդ առաքինութիւնները։»

ՀԱՊԵՇԱՍԱՆ.—Լէնթիէֆ կոմսը 20 միլիոն ֆրանքի փոխառութիւն մը կնքեց Ֆրանքօ Պելճ դրամատէրերու խմբակի մը հետ։ Այս դրամը պիտի գործածուի Հապէշստանի հասարակաց գաւառներուն կազմակերպութեան համար։ Այն մասերուն մէջ չինուելիք երկաթեայ գիծերուն ճամբան արդէն պատրաստ է 52 մղոն երկայնութեան մը վրայ։ Ֆրանքօ ռուս Ընկերութիւն մը կազմուած է երկաթուղիներ չինելու համար Հապէշստանի հարաւային կողմը։ Ս. Բէդրպուրկէն, Մոսկուայէն և Օտեսայէն ձիպոթի զրկուած զանազան վաճառքները մայիս 2ին հոն հասնելով, անկէ ալ ճամբայ հանուած են դէպի Ատիս-Ապապա (Հապէշստանի մայրաքաղաք)։

ՎԱՑ-ՀԱՑ-ՎԱՑԻ ՆԱՒԱՀԱՆԴԻՍԸ.—«Մեր ձեռք ձգած այս նաւահանգիստը, կ'ըսէ անգլիական թերթ մը, առեւտրական կեդրոն մը չպիտի ըլլայ բնաւ։ Ռազմագիտական խարիսխ մը ունենալու համար միայն գրաւեցինք զայն։ Կը մնայ գիտնալ թէ Անգլիացւոց բռնած Վայ-Հայ-Վայը Բորթ Արթուրի դիմաց բաւական զօրաւոր կէտ մը պիտի ըլլա՞յ։ Վայ-Հայ-Վայի պահնորդները ճիպոթարի պահնորդներուն չափ չատ ըլլալու են։ Միայն ծովու կողմէ պարենաւորուելու ճամբայ ունենալով, բնականաբար աւելի վտանգներու պիտի ենթարկուի։ քան Բորթ-Արթուրը, որ ցամաքի ճամբով կրնայ պարենաւորուիլ չինուելու վրայ եղող գիծով, որ պիտի ամբողջացնէ սիպերիական երկաթուղին։ Ասկէ զատ, Քիաո-Զէուի գերմանական նաւահանգիստը կրնայ կռտրել Հանկ-Քոնկի և Վայ-Հայ-Վայի հաղորդակցութիւնը։ Մեզի համար կարելի չէ Քիաո Զէուի նեղքնչխարհէն պարենաւորուիլ, քանի որ Գերմանիա բացարձակապէս կնեղացնէ զայն։

Այս նկատումները շատ կարեւոր են, քանի որ Գերմանիա Զինաստանի գործերուն մէջ հակամէտ է աւելի Ռուսիոյ եւ Ֆրանսայի հետ համաձայնիլ։»

ԹՐԱՆՍՎԱԱԼԻ ԽՆԴԻՐԸ.—Հարաւ-ափրիկեան Հանրապետութեան վրայ անգլիական գերիշխանութիւնը հաստատող՝ Պ. Զեմպերլէյնի պաշտօնագրին՝ Թրանսվալի կառավարութեան տուած պատասխանը վերջապէս Անգլիա հասաւ։ Այս պատասխանին թարգմանութիւնները զրկուած են Եւրոպայի գլխաւոր կառավարութեանց։

Թրանսվալի կառավարութիւնը այդ պատասխանագրով, որ խիստ շափաւոր լեզուով մը խմբագրուած է, երկարօրէն կը քննէ գերիշխանութեան խնդիրը, զոր Լոնտոնի 1884ի դաշնագրութենէն ի վեր առաջին անգամ ըլլալով մէջտեղ կը հանուի պաշտօնական վաւերագրի մը մէջ։ Պ. Քրիւկերի կառավարութիւնը՝ այդ դաշնագրութեան պայմանները յարգելու կամք յայտնելով հանդերձ, կը մերժէ ընդունիլ այն մեկնութիւնը՝ զոր Պ. Զեմպերլէյն կ'ուզէ տալ անոր։ Այս առթիւ նախաբերը մէջ կը բերէ իրաւաբանական և իրական փաստեր, որ առատօրէն կ'ապացուցանեն թէ 1881ի դաշնագրով հաստատուած գերիշխանութիւնը 1884ի նոր դաշնագրով չնչուած էր։ Այս կէտը որոշակի կ'երեւայ Թրանսվալի հրատարակած պաշտօնագրէն, որոնք կը վերաբերին երկու դաշնակցող կողմերուն միջեւ կատարուած բանակցութիւններուն, և որոնց մէջ կը գտնուի նաեւ նոյն ինքն Լորտ Տէրպիի մէկ ծրագիրը, որով գաղթականութեանց այն ատենուան նախագահը չնչած է 1881ի դաշնագրին մէջ զետնուած գերիշխանութիւնը և անկէ առաջ եկած տրամադրութիւնները։ Թրանսվալի վեհապետական իրաւունքներուն ամէնէն ընդարձակ գործադրութեան մէջ միակ վերապահումն է Էֆիոյի իրաւունքը՝ զոր Անգլիա ունի՝ ուրիշ պետութեանց հետ Թրանսվաալի կնքած դաշնագրութեանց վրայ, բայց թէ՛ Լոնտոնի մէջ եղած նախնական վիճաբանութիւններէն և թէ՛ Թրանսվաալի Ազգ. ժողովին մէջ եղած վիճաբանութիւններէն յայտնապէս կը տեսնուի թէ այս վերապահումը բնաւ չէր ենթադրեր գերիշխանութեան։

Պատասխանագիրը կ'ապացուցանէ նաև թէ Պ. Զեմպերլէյն կացութիւնը գէշ կերպով կը մեկնէ, չընդունելով իրաւարարութիւն մը, զոր Թրանսվալ կ'առաջարկէ առկախ դժուարութիւնները կարգադրելու համար, մանաւանդ որ արդէն 1884էն ի վեր երկու անգամ իրաւարարութեան դիմում եղած է։

Վերջապէս պատասխանագիրը՝ զոր խմբագրած է Թրանսվաալի օտար երկիրներու ներկայացուցիչ Տր. Լէյտս, կ'ուզակացնէ թէ հարաւ-ափրիկեան Հանրապետութեան պէս փոքրիկ պետութիւն մը ամէն անգամ որ զօրաւոր պետութեան մը հանդէպ դժուարութեան մէջ գտնուի, ազատ է միջազգային օրէնքին դիմել, անկախ դատաստան մը խնդրելու համար Անգլիոյ հանդէպ ունեցած իրաւունքները և պարտականութիւնները ճշդիւ որոշելու համար։

Հետեւաբար Թրանսվաալ կը պնդէ իր առաջին պահանջումներուն վրայ, խնդրելով որ Անգլիա բարեհաճի համակերպիլ իրաւարարութեան խնդրին։

ՀԱՑՆՐԻՀ ԻՇԽԱՆ.—Գերմանիոյ կայսեր եղբայրը, Քիաո-Զէուի ամրութիւնները աչքէ անցընելէ վերջ, ճամբորդութիւնը շարունակեց դէպ ի Բէքին Տէյլի-լամա յածաւորակով, որուն կ'ընկերանան Կէֆֆէն և Ա–կո–սԼա մարտանաւերը։ Շաբաթ օր Թաքու հասաւ, որուն ամրոցները կը պաշտպանեն Բէյ-Հօ գետին բերանը, ուրկէ Թիէն-Զին պիտի երթայ, Բէքինի երկաթուղին բռնելու համար։

ՍԵՐՊԻՈՅ ԳՈՐԾԵՐԸ.—Միլանի ներկայութիւնը չատ մը կուսակցութեանց սրբոտնեղութիւն կը պատճառէ, և Սերպիոյ զօրքերուն ընդհանուր հրամանատարն ալ (Միլան) իր վրէժը լուծելու համար ամէն միջոցներու կը դիմէ։ Կ'ըսուի թէ թագաւորական Սերպիոյ մէջ Սքուպշչինայի ընտրութեանց միջոցին պաշարման վիճակ յայտարարել Սերպիոյ մէջ, վասն զի ձորձեվիչի դահլիճին նպաստաւոր ընտրութիւններ կատարել տալու համար։

ԶՈՒԻՑԵՐԻԱ.—Արեւելեան Զուիցերիոյ ջաղանցպաններուն յանձնաժողովը որոշեց 100 քիլօ կէս-ճերմակ ալիւրը 59 ֆրանքի ծախել։ Մինչեւ ապրիլ 21, նոյն քանակութեամբ ալիւրը 51 ֆրանքի կը ծախուէր։

ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ.—Խորհրդարանական ընտրութիւնները կատարուեցան կիրակի օր Բարիզի մէջ։ Մայրաքաղաքը հանդարտ էր այն օրը։ Ընտրութիւնները չատ փոխած չէին Բարիզի կիրակնօրեայ կերպարանքը։ Սրճուը չատ պայծառ էր կանուխէն, և բազմաթիւ հեծելանուագներ արուարձանները մեկնեցան։ Բայց չատերը իրենց գոյնզգոյն տարազով գացին իրենց քուէն ձգելու։ Սրկանիէն վար կը ցատկէին և քուէտուփին մէջ իրենց թուղթերը ձգելէ վերջ, սիրական կառքերուն վրայ նետուելով կը սուրային։

Զեռնպահութիւնը հիանդութիւն մըն է որ աւելի հարուստ թաղերուն մէջ կը ճարակի։

Երեսփոխանական ընտրելի մը ըսաւ թէ արեւուն պայծառ ըլլալովը 500 ձայն աւելի պիտի վատկի։ Եթէ օդը գէշ ըլլայ, հարուստները իրենց տեղէն չեն շարժիր. ընկերվարական ընտրողները աւելի կարգապահութեամբ կը քուէարկեն, մինչդեռ մեր բարեկամները ձեռքնպահ կը գտնուին։ Այս վերջիններուն անտարբերութիւնը յաճախ մեր հակառակորդներուն յաջողութիւնը կ'ապահովէ։ Մեծ միջադէպեր տեղի չունեցան. ցերեկին հեգնական թափոր մը, որ ամէնուն ծիծաղը կը շարժէր և օրուան հանդէսին փայը կ'աւելցնէր, շրջան բրաւ Բարիզի փողոցներուն մէջ։ Երիտասարդներ էին անոնք, որ կառք մը շրջապատած էին։ Երիտասարդները արտասովոր բան մը չունէին։ կառքը բոլորովին վարագոյրներով ծածկուած էր, և իշու մը պատկերը կար, որուն աջ ու ձախ կողմէն կը քալէին երկու ազդեցիկ ընտրողներ, վրան գրուած էր Ռ'ԷՅԲԷԼԷ։ Եւ կառքին վրայ նստած էր ազուրիկ պզտիկ ճերմակ էշ մը, որ հանդարտօրէն կը դիտէր քուէ տալու համար գացող մարդիկը, և երբեմն յստակ ձայնով կ'ողջունէր զանոնք...։

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ.— Ֆրանսական բանակին 28րդ զօրաբանակին հրամանատարը զօր. Բոպիյար հանրապետութեան նախագահին յանձնարարութեամբ Տուրինոյ գնաց՝ ի դիմաց Պ. Ֆելիքս Ֆոռի ողջունելու համար Ումպերթօ թագաւորը՝ որ այդ քաղաքը կը գտնուէր Տուրինոյի Արուեստահանդէսին բացման առթիւ։ Ինչպէս կը յիշուի, Ումպերթօ թագաւորը Հանրապետութեան նախարարին բարեւ զրկած էր մասնաւոր պատուիրակութեամբ երբ Պ. Ֆելիքս Ֆոռ Ալպեան գաւառներուն մէջ կը ճամբորդէր։

Զօրավար Բոպիյար և Նախագահին զինուորական թիկնապահներէն սպայ մը Լըկրան հրամանատար, Տուրինոյի կայսրանին մէջ ընդունուեցան հինգ զօրավարներու և թագաւորին մէկ թիկնապահին կողմէ։ Կային նաեւ բազմաթիւ սպաներ, գունդ մը հետեւակազօրք դրօշով և երաժշտախումբով, Ֆրանսայի հիւպատոսը։ Երաժշտախումբը Մարսէյէզը նուագեց։ Ժողովուրդը ջերմագին ընդունելութիւն մը ըրաւ։ Կուսակալին այցելութիւն տալէ վերջ զօր. Բոպիյար և Լըկրան հրամանատար պալատական կառքով մը արքունիք առաջնորդուեցան։ Ումպերթօ թագաւոր շատ քաղաքավարութեամբ ընդունելով. կէս օրուան ճաշի վար դրաւ զանոնք։

ՆԱԻԱՐԵԿՈՒԹԻՒՆ.—Մէլպորնէն (Աւստրալիա) կը հեռագրուի թէ Մէլիլէնդ անգլիական նաւը ընկղմած է։ 15 հոգի մեռան։

ՍԵՐՊԻԱ.—Սքուպշչինային ընտրութիւններ պիտի կատարուին յունիս 5ին չորքսի օրը։ 194 երեսփոխան պիտի ընտրուին։ Թագաւորը իր կողմէն 64 երեսփոխան ընտրելով, ընդ ամէնը կ'ըլլան 258 երեսփոխան։

ԹԱՂՈՒԱՆ ԳԱՆՁ ՄԸ.—Հնդկական թերթ մը կը գրէ. «Ճիսբուրի Միրզբոր կոչուած տեղը հնդիկ սովեալները լեռներէն խոտ քաղած ատեն, փոսի մը հանդիպեցան, զոր փորելով՝ մեծ հնչք մը երեւան ելաւ. այդ հնչքը հնդիկ իշխանի մըն է եղեր ժամանակին։ Դռները երկաթէ են եղեր և ամէն մէկին վրայ 5000 մխալ ծանրութեամբ ոսկի կղպանքներ կան եղեր. որչափ ալ աշխատեր են, չեն կրցեր կղպանքները բանալ. վերջապէս կալկաթայէն կողպարարներ բերել տուելով, սպայի մը և 400 անգլ. ոստիկաններու և պահապան զօրքերու հսկողութեամբ բացեր են դռները։ Շնչքին մէջէն 7 դանձ լեվ լեցուն ոսկի և 8 տակառ գոհարեղէն գտնուեր են եթէ իրաւ է, գէշ չէ անգլիացիներուն համար. անձրեւը ծովը կը կաթէ։»

Պ. ԿԼԱՏՍԹՐՆ.—Բժշկական նոր խորհրդակցութիւն մը տեղի ունեցաւ անցեալ կիրակի օր Հարտրնի դղեակին մէջ։ Պ. Կլատսթրնի գերազոյնական վիճակը զգալի փոփոխութիւն մը կրած չէ, կ'ըսուի, բայց ընդհանուր տկարութիւնը կ'աւելնայ։

ԻՏԱԼԻԱ.— Զէնքի տակ կոչուած նոր զինուորներուն թիւը հարիւր հազարի պիտի բարձրանայ։— Բամբոլլա կարտինալ արքեպիսկոպոսներուն և եպիսկոպոսներուն շրջաբերական մը ղրկելով, կը հրաւիրէ զանոնք, որ կա՛մ մասնաւոր հրահանգներով կա՛մ քարոզութեամբ, կա՛մ իրենց իրաւասութեան տակ գտնուած միաբանութեանց միջոցաւ օգնեն միտքերու խաղաղացման գործին։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ. — Սպանո-ամերիկեան պատերազմին պատճառով Յունաստանի մէջ հացին գինը 70 լեպթայի բարձրացաւ։ Կը վախցուի որ մինչեւ մէկ տարուի ալ բարձրանայ։ Կառավարութիւնը մատանջութեան մէջ է արմտիքի ապրանքներ հանելու համար։ Դիտնուած արմտիքին քանակութիւնը ճշդելու մասին միջոցներ ձեռք առնուեցան. արմտիքի ներածութիւնը կը թաչալերուի և ընդհակառակը արտածութեան համար դժուարութիւններ կը յարուցուին։

—Նորկիոս թագաւորը նոր փոխառութեան հրամանագիրը ստորագրելէ առաջ երկարօրէն քննեց նախարարական խորհրդին պատրաստած տեղեկագիրը, որ կը բացատրէ թէ ի՛նչ են, Յունաստանի հին պարտքերը կարգադրելու մասին մեծ պետութեանց առաջարկները, որ ընդունած է երեսփոխանական ժողովը։

Կը խնդրուի երիտասարդ մը, վաճառականի քով պաշտօն վարելու. Ֆրանսերէն և տաճկերէն գրելու վարժ, տարիքը 17—20 ըլլայ. դիմել թիւ 9 Մահմուտիէ խան «Ֆինճանճըլար սոքաք» Ստամբոլ։

64 2—2

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԼՈՆՏՈՆ, Մայիս 11.— Դալարի Գլխոյ կղզիներէն Դատիչէ վերադարձող սպանիական մարտանաւերն են չորս յածաւորակ ու երեք Թորփիլանաւ։ Այս վերադարձը այսօր, ցերեկէն ետքը վաչինկթընի մէջ պաշտօնապէս հրատարակուեցաւ։

—Ճիպրալթարէն կը հեռագրեն թէ անցեալ չոգենաւ մը սպանիական թորփիլակաւորի մը պայթումը տեսած է Ալճեցիրասի մօտ (Ճիպրալթարի արեւմտեան կողմը)։

ՎԱՇԻՆԿԹԸՆ.— Մանիլայի սպանիական պարտութեան վրայ, դիւանագիտական մարմինն անդամները կարծիքի փոխանակութիւն մը ունեցան ոչ պաշտօնապէս, իմացնելու համար Սպանիոյ թէ անօգուտ է պատերազմը չարունակել, և առաջարկելու համար որ հաշտութիւն կնքէ Քուպան ձգելով և պատերազմական տուգանք մը վճարելով։ Կը սուի թէ Տուէյ ծովակալը պիտի գրաւէ Մանիլան, մինչև տուգանքին վճարումը։

ԲԱՐԻԶ.—Վաշինկթընէն կը հեռագրեն թէ ամերիկեան յածաւորակներ սպանիական մարտանաւերու ետեւէն գացած են, որ Անդիլեաններու Աւազի կղզին կը գտնուին։

—Ընկերվարական կուսակցութիւնը որոշեց Պ. Ժորէսը ընտրելի ներկայացնել Բարիզի հինգերորդ շրջանակին մէջ։ Պ. Ժորէս իր որոշումը այսօր պիտի յայտնէ։

—Դալարի Գլխոյ սպանիական նաւատորմին Քատիչէ երթալը չի հաստատուիր։

ԲԼԵՇԹԱ.— Ֆրանսաւա-Ժոզէֆ կայսրը այս առտու ընդունեց պատուիրակութեան ժողովին նախագահները։ Բաւական ատենոց թէ Աւստրօ Հունգարիա բոլոր Տէրութեանց հետ ազէկ է, մանաւանդ զբաղի Պետութեանց հետ։ Թուրքիհեղէն հաշտութ

ՄԵՐ ԾԱՂԿԱԶԱՐԴԻ ԲԱՑԱՌԻԿ ԹԻՒԸ

ՊԱՆՏՐՄԱՅԻ ՑԱՆԿ

Յովհաննէս	Եպ.	Լուսինպարեան	40
Սարգիս	»	Մարեան	20
Աւետիս	»	Կալիպօլեան	20
Մ. Աբրահամ	»	Արտպանեան	20
Մաթիոս	»	Արզմանեան	20
Յարութիւն	»	Ցուրտիկեան	20
Թադէոս	»	Ուրբաթեան	20
Գէորգ	»	Հանըմեան	20
Գրիգոր	»	Զիլինկիրեան	20
Յովհաննէս	»	Մ. Պողոսեան	20
Ստեփան	»	Համբարձումեան	20
Թերլեմեզեան	Եղբարք		20
Յովհաննէս	Եպ.	Բիրեան	10
Յակոբ	»	Գայտիճեան	10
Գոգմոզ	»	Սիրականեան	10
Պետրոս	»	Ազարեան	10
Անտոն	»	Շատանեան	10
Ֆրենկեան	Եղբարք		10
Մկրտիչ	Եպ.	Սահակեան	10
Մարգար	»	Քիւրտեան	10
Կարապետ	»	Հաւկիբեան	10
Նազարէթ	»	Ղամեան	10
Մարտիրոս	»	Մ. Մարտիրոսեան	10
Վարժարանի Ե. կարգի աշակերտներէն Կարապետ Պալեան			10
Վարժարանի Դ. կարգի աշակերտներէն Յարութիւն Դ. Արզմանեան			10
Վարժարանի Դ. եւ Գ. Կարգի աշակերտներէն			39
Պարարոս	Եպ.	Բիրեան	7
Արժ. Տ. Պետրոս Աւագ քհնյ. Վարդանեան			5
Տ. Վահան քհնյ. Զագրեան			5
Տ. Յակոբ » Զաքեան			5
Տ. Դաւիթ » Սուքիասեան (Հայգիւղէ)			5
Թուբէն	Եպ.	Պաղճեան (Երաժշտպետ)	5
Աղեքսանդր	»	Կիլար	5
Երեմիա	»	Խարայիլեան (մանկավարժ)	5
Յակոբ	»	Տ. Յովհաննէսեան (մանկավարժ)	5
Թադէոս	»	Խաղկեան	5
Թագուոր	»	Կալիպօլեան	5
Կարապետ	»	Հայպետեան	5
Յարութիւն	»	Յ. Հաւկիբեան	5
Սարգիս	»	Յովնանեան	5
Կիրակոս	»	Քեռնեռեան	5
Յովհաննէս	»	Զարբգեան	5
Պետրոս	»	Պըզծիկեան	5
Նասիպ	»	Շիրինեան	5
Բարսեղ	»	Փանոսեան	5
Յովհաննէս	»	Խաչատուրեան	5
Աբրահամ	»	Բիրեան	5
Յովհաննէս	»	Ղարբգեան	5
Կարապետ	»	Զագրեան	5
Բարսեղ	»	Խուպեսերեան	5
Գէորգ	»	Թաշեան	5
Ալիխան	»	Միքայէլեան	5
Յակոբ	»	Թէրէմեզեան	5
Յարութիւն	»	Մինասեանեան	5
Տիգրան	»	Դանիէլեան	5
Աբրահամ	»	Տատուրեան	5
Գրիգոր	»	Մուրատիկեան	5
Թագուոր	»	Տ. Յակոբեան	5
Յարութիւն	»	Մ. Պողոսեան	5
Կարապետ	»	Տօնտիկեան	5
Յակոբ	»	Տօնտիկեան	5
Զեռէֆ ծախսած			45

Պանտրմայի Ազգ. Խնամակալութիւնեան ձեռքով՝

Համեստափայլ Տիկնայք

Թագուհի Մ. Արզմանեան		10
Քրիսթիկ Գ. Սիրականեան		10
Մ. Վարդենի Յ. Հաւկիբեան		10
Մ. Շանին Տ. Ուզունեան		5
Մ. Վարդենի Յ. Հաւկիբեան		5
Մ. Եղիսաբէթ Վարպետեան		5
Վերգին Հոսսիկեան		5
Ֆլոր Քիւրտեան		5
Մ. Վարդենի Սարմասլեան		5
Ֆլոր Հանընեան		5
Հայկանուշ Վարդանեան		5
Զարուհի Բիրեան		5
Դալադիր Տէօմիճեան		5
Տիրուհի Պէյլերեան		5
Հռիփսիմէ Յովհաննէսեան		5
Պէյզատ Սարգիսեան		5
Էմիլիկ Հոսսիկեան		5
Մանկիկ Ն. Ճամճեան		5
» Մ. Ճամճեան		5
Եղիսաբէթ Յ. Հոսսիկեան		5
Ներկիզ Ճեվիլեկեան		5
Լուսիկ Զիլինկիրեան		5
Մանկիկ Պիր. Իշխանեան		5
Զեռէֆ ծախսած		45 ½

Թաղ. խորհրդի Ատենադպիր Յովհաննէս Եպ. Բիրեանի ձեռքով էտիճիք գիւղէն հաւաքուած՝

Սարգիս Եպ. Աճեմեան		10
Մ. Պողոս » Սելճիքեան		10
Կարապետ » Եաղուպեան		10
Լուբինիկ » Եաղուպեան		10
Սարգիս » Փափազեան		10
Խաչիկ » Աճեմեան		10
Նազարէթ » Սելճիքեան		5
Մ. Սարգիս » Սելճիքեան		5
Նազարէթ » Քեօսեեան		5
Մարգար » Տ. Ադամեան		5
Գարեգին » Աճեմեան		5
Գրիգոր » Խաչերեան		5
Յովհաննէս » Թորոսեան		5
Յարութիւն » Խ. Քեօսեեան		5
Մ. Աբել » Դանիէլեան		5
Զեռէֆ ծախսած		15
Ընդհ. գումար		946 ½
Մեր նախորդ ցանկերէն		15,274 ½
Համագումար		16,221

ԱԶԳԱՅԻՆ

Նիկոմիդիոյ Առաջնորդ Տ. Ստեփան Եպիսկ. գրած է Պատրիարքարան թէ Բաղ. Ժողովին յանձնարարութեան համաձայն քիչ օրէն պիտի երթայ Ատաբազար և տեղւոյն մանարանի խնդրին առթիւ նոր քննութիւն մը կատարելով, արդիւնքը պիտի տեսնեկագրէ Պատրիարքարան։

—Օրտուի Տ. Արրահամ քահանան, որուն Ս. Միւռոն յանձնուած էր Տրապիզոն տանելու համար, առարկելով որ միջոց չէ ունեցած մաքսային գործողութիւնները կատարելու, Ս. Միւռոնը լծողած էջլպպիոնցի Մագուլեան էֆէնտիի զրասենեակը և մեկնած է ուղղակի Օրտու։

Պատրիարքական փոխանորդ Տ. Գաբրիէլ Ծ. վարդապետ իրողութեան տեղեակ ըլլալով, իսկոյն քահանայ մը կը ղրկէ Մագուլեան էֆէնտիի սենեակը և Ս. Միւռոնը փոխադրել կուտայ Մայր եկեղեցի։

—Բէօյնիէ Առաջն. Տեղապահ Տ. Մկրտիչ վարդապետ հրաման կը խնդրէ Ս. Պատրիարքէն իր ծննդավայրը Պարտիզակ երթալով մէկ ամսոյ չափ հոն մնալու համար։

—Ս. Յակոբայ Ազգ. որբանոցի սաներուն յայտնած փափաքին համեմատ, Ազգ. Հիւանդանոցի Վարչական յանձնաժողովը խնդրած է Ս. Պատրիարքէն որ արտօնութիւն տայ նորընծայ Տ. Գէորգ Վ. Իբրահանոսեանի պատարագելու համար Հիւանդանոցի մատրան մէջ։

Տ. Գէորգ Վ. Իբրահանոսեանի երեք տարիէն աւելի ուսուցչութեան պաշտօն վարած է որբանոցին մէջ։

—Սէֆէնեայի եկեղեցիին վրայ վերջերս Տ. Դրիգորիս Արքեպիսկոպոսէ ձեռնադրուած Տ. Աւետիս քահանայ Ռափայէլեանը յառաջիկայ կիրակի իր առաջին պատարագը պիտի մատուցանէ տեղւոյն եկեղեցիին մէջ։

—Բաղ. Ժողովին դեր Ատենապետ Ստեփան բաշա Ասլանեան, որ 15 օրէ ի վեր հիւանդ ըլլալով ժողովին նիստերուն չէր կրցած ներկայ գտնուիլ, այս անգամ ապաքինած ըլլալով, ժողովին այսօրուան նստին ներկայ պիտի գտնուի և իր հլամեջտը տայ։ Ստեփան բաշա իր անձնական տկարութիւնը դարմանելու համար մէկ քանի օրէն Պրուսայի Ջերմուկները կերթայ։

—Կը լսենք թէ Պրուսայի Առաջնորդ Տ. Յովհաննէս Մ. Վ. Արշարունի ի մօտոյ մայրաքաղաքս պիտի գայ իր անձնական տկարութիւնը դարմանելու համար։

—Խարբերդէն մեզ կը գրեն թէ քաղքին մէջ 9 տարբեր թերթ կ'երթայ, 6ը հանդէս և 3ը օրագիր։ Բաժանորդներու ընդհանուր թիւն է 95, որոնց վրայ պէտք է աւելցնել 100ի մօտ ֆրէ ընթերցողներ այլ։ Ընդհանուր հաշուով Խարբերդիք տարին 5500 դրուշի մօտ գումար մը կը ծախսեն լրագիր կարդալու համար, ինչ որ քին բաւական գովելի է։

ՏՔԹ. Ե. ՄԱՍԻՍ

ԲԵՐԱ, ԹԱԴՈՒՄԻ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 10

Ամէն օր հիւանդ կ'ընդունի կէս օրէն սկսեալ իր տան մէջ. և կը դարմանէ մասնաւոր խնամքներքին հիւանդութիւնները տղայոց տկարութիւնները, մարթի, միզային ճանապարհաց և ծննդային գործարանաց ախտերը։

Զորեքշաբթի օրերը աղքատ հիւանդներ կընդունի ձրիաբար։

Բշ. Եշ. Շբ. օրերը ժամ 9ին կ'այցելէ նաեւ Սուլթան Մահմուտի դամբարանին դէմ Հ. Եմիրզեան էֆ.ի դեղարանը։

ՀԵՌԷՍԻ ՀՈՒՐՔ

Ուրֆայի կառավարիչ Նշանակուեցաւ Եէնի բազարի կառավարիչ Մուհարրէմ էֆ.։

ՇՆՈՐՀՈՒԵՑԱՒ

Կայս. թիկնապահ կիսաբաժնի հրամանատար Ֆայիգ բաշայի ֆէրիգութեան աստիճան

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ

Էվզաֆի հաշուակալ Ճանիպ պէյի Բ. կարգի Օսմանիյէ։

Շիրբէթի Խալրկեայի վարչական խորհրդին Ա. քարտուղար Ալի պէյի Գ. կարգի օսմանիյէ։

Բ. ԴՈՒՌԸ.—Օսմ. Պանքային տնօրէն Սրբ Հաճիեանցն Լանկ և Բանճիրի պէյ երէկ Բ. Դուռը գացին և տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։ Ցետոյ գացին Եկեմտիրց պաշտօնատունը և նախապար Թէվֆիք բաշայի հետ տեսակցութիւն մը ունեցան։

—Կաթոլիկ հայոց պատրիարք, Դիրերջանիկ Ագաբեան Մրբազան երէկ Բ. Դուռը գնաց և տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ Եպարքոսին հետ։

ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ՇՈՒԿԱՆ.—Բարեգործական Շուկային յանձնախումբը կը ծանուցանէ թէ շուկային մուտքի գինը կանոնաւորապէս 5 դրշի իջեցուած է. 12 տարեկանէն վար տղոց համար 2 դրշ։

—Պոլսոյ գերմանական աղջկանց վարժարանին ուսանողուհիներն ալ Շուկան այցելեցին եւ կարգ մը իրեղէններ գնեցին։

ՕՍՄ. Հանր. Պարտքի վարչութիւնը իր կանոնագրութեան մէջ բարեփոխումներ պիտի ընէ։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ որոշեց որ առուտրական գործերու մասին առուտրական սեղեակներէ քաշուած հեռագիրներէ վարձք չառնուի։

ՁԵՌՆՀԱՍ ՊԱՇՏՕՆԱՏԱՆ հրամանով վաճառական էմին եահեա եղբայրներուն անունին եկած ապրանքները վար պիտի դրուին. ինչպէս գրեցինք արդէն, էմին եահեա եղբայրները Սելանիկ ղրկուեցան, տեղի ունեցած գողութեան մը մեղադրեալ ամբաստանուելով։

ՍՂԴԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ.—Ցունարէն թերթերոմոս լրագիրը ազդարարութիւն մը ստացաւ տպագրական տեսչութենէն, օրէնքի հակառակ վարուած ըլլալուն համար։

ԱՐՄՏԻԻԻ ԽՆԴԻՐԸ.—Հալէպի կուսակալութիւնը արմտիքի արտածութիւնը արգիլեց։

—Բէօյրութիէն կը գրեն թէ այս օրերս արմտիքի գինը կը բարձրանայ. անցեալ տարի չինիկը 6 դրշ. արժող ցորենը այս տարի մէկէնիմէկ 20 դրշ.ի կը ծախսուի. խառն ալիւրին օխան, մէճ'տիյէն 24 դրուշէն, երկու դրուշի կուտան. արդէն անցեալ տարի մեր գաւառին հունձքը անյաջող էր. այս տարի ալ օդերը չոր երթալով, ցանքերը պէտք եղածին պէս չբաղմացան. գիւղացին ունեցած արմտիքը ձեռքէ հանեց. հետեւաբար մինչեւ հունձքի ժամանակը շատերը ուտելիքի նեղութիւն պիտի քաշեն. ձեռնհաս իշխանութենէն կը խնդրուի որ եղած արմտիքն ալ, որ քանի մը հոգիի քով կը գտնուի, դուրս հանել չի տայ։

—Սելանիկի կուսակալութիւնը տեղեկութիւն ուզեց շրջակայ գաւառներէն թէ մինչեւ կալի ատենը կուսակալութեան մէջ գտնուած արմտիքները բաւականե՞ն են տեղական պէտքերուն։

—Վառնայի 40ի չափ վաճառականներ հեռագիր մը քաշելով Սոֆիա, խնդրած են կառավարութենէն որ արմտիքի արտածութիւնը չարգիլուի, քանի որ Պուլկարիոյ համաքարտուղներուն մէջ պէտք եղածին չափ արմտիք կայ և առաջիկայ հունձքն ալ աղէկ պիտի ըլլայ։

ԱՃԱՌԻ ԴՈՐԾԱՐԱՆ — Օսմ. հպատակ յոյն մը Բէրէվիի մէջ (Միտիլի) աճառի գործարան մը պիտի բանայ։ կայս. իրատէի մը համաձայն, այդ գործարանին համար Եւրոպայէն բերուած գործիքները մաքս չպիտի վճարեն։

ՊՈԼՍՈՅ ՔԱՐՏԷՐ.— Պոլսոյ քարտէրին աշխատութիւնները էմին էֆէնի առջեւ հասած ըլլալով, Շիրքէթի չոգենաւերը կամուրջին վերջին նաւամատոյցին չպիտի կրնան մօտենալ. Շիրքէթի երկրաչափ մը երէկ էմին էֆէնի ղրկուեցաւ, տեսնելու համար թէ կարելի է որ առանց քարտէրին աշխատութեանց արգելք ըլլալու, նաւամատոյցին այդ մասը դէպի ծովը երկարուի, կամուրջին ուղղահայեաց դիրքով, ինչպէս եղած է Ղալաթիոյ կողմը, կղզիներու նաւամատոյցը։

ԿԱՑՍ. ՆԵՐՈՒՄ.— Հայտար Թահսին էֆ. որ մարդասպանութեան յանցանքով ցկեանս տաժանակիր աշխատութեան դատապարտուած էր և 9 տարիէ ի վեր Հռոդոսի բանտը կը գտնուէր, կայս. ներումին արժանանալով ազատ արձակուեցաւ բանտէն։

ՖՐԱՆՍ. ԴԵՍՊԱՆՈՒՀԻՆ. — Ֆրանս. դեսպան Պ. Ռանգոն երէկ Արեւելեան Ճեպընթացով Ֆրանսա գնաց Տիկին Ռանպոնի հիւանդութիւնը ծանրացած ըլլալուն համար։

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆ.—Պ. տը Բալիչէ անգլ. դեսպանին մօտալուտ մեկնումին առթիւ առջի գիշեր հացկերոյթ մը տուաւ. հրաւիրուած էին բացի Սրբ Ֆիլիբ և Լէտի Գրրրիէ, Ռուսիոյ դեսպան Պ. Զինովիէֆ Իտալիոյ դեսպան Պ. Բանսա, Հոլանտայի դեսպանը, Մ. Նահանգներու դեսպանը Պ. Անճէլ ալն։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐՈՒ պայմանագրական կառախումբը երէկ Բղթատարի պայուսակ չբերաւ, Պէլգրատի մէջ կառախումբերու հանդիպում չըլլալուն համար։

ԹԻՒՆԷԼ.—Զորեքշաբթի գիշեր Ղալաթիոյ թիւնէլին թելերը փոթել տրուեցան, ինչպէս սովոր է ընել 6 ամիսը անգամ մը, միւտ գիշեր ատեն։

ՀԷԼԼԷՆԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆ —Իշխան Մավրոքորտաթօ առջի օր Մէսաժիրոի Նաբիալ չոգենաւով Պ.լիս դարձաւ կնոջը հետ։ Դեսպանը դիմաւորողներուն մէջ կը դըտնուէին Ֆրանս. դեսպան Պ. Բանպոն, երկրորդ Բարգմանին ու երկրորդ քարտուղարին ընկերակցութեամբ։

ԹԵՍԱԼԻՈՅ ՊԱՐՊՈՒՄԸ. — Թեսալիոյ ոստիկանութեան տեսչութիւնը, օսմ. զորքերուն մեկնումէն յետոյ, պիտի յանձնուի վասոս զօրավարին, որ միեւնոյն ատեն պիտի վարէ զինուորական կառավարչութեան պաշտօնը, մինչեւ որ հելլէն իշխանութիւնները կազմակերպուին։

Երկու մարտնաւ Թեսալիոյ եղերքները պիտի հսկեն մաքսանենգութիւնը արգիլելու համար։

—Պոլսոյ չոգենաւային օսմ. ընկերութիւնները ձեռնհաս իշխանութեան դիմեցին փափաք յայտնած են որ իրենք ալ մասնակցին Թեսալիոյ օսմ. զօրքերու փոխադրութեան։

—Մէյէֆ, Բէքոֆլ Բաշա, Կէրէա, Թաչէֆ և Իզմիր չոգենաւերը Վոլո հասան. օսմ. զօրքերը վաղը չոգենաւ պիտի նստին։ Լիտիրնէ դարձող զօրքերը Սելանիկ պիտի փոխադրեն Բէքոֆլ Բաշա և Մէյէֆ չոգենաւերը։

Կրեսէ գտնուող Ինայէթ չոգենաւն ալ Վոլո գնաց զօրք փոխադրելու համար։ Նոյնպէս Վոլո զրկուեցան Ճիտտէէն վերադարձող Թարսոս և Հոռէյպա չոգենաւերը։

ԽԱՐԴԱԽՈՒԱՆ ԱՃԱՌ.— Իփոամ կ'իմանայ թէ աճառի վաճառական Բիզօ անուն մարդ մը իր Խաքէյի գործարանին մէջ ցաւալի կոչուած և ուրիշ վնասակար հողերով աճառ կը պատրաստէ, որ մեծ քանակութեամբ կը սպառի Պոլսոյ մէջ ուժան ըլլալուն համար։ Զեռնհաս իշխանութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրուի այս մասին։

ՍՊԱՆԻՈՅ դեսպան Պ. Բամբո տի Սակրատօ երէկ, պարսկական դեսպանատունը այցելութեան գնաց Միրզա Մահմուտ Խանի։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.—Անցած հինգշաբթի իրիկուընէ մինչեւ ուրբաթ իրիկուն Պիղատիչի մէջ երկրաշարժի երկու թեթև ցնցումներ զգացուեցան, շաբաթ օրն ալ Պալըքէսէրի մէջ մէկ անգամ զօրաւոր և չորս անգամ թեթև ցնցումներ տեղի ունեցան։

ՊԱԼԸՔԷՍԷՐԻ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԸ.—Պալըքէսէրի երկրաշարժէն վնասուած կառավարական ապարանքին, հեռագրատան և դպրոցին վերանորոգութեան յատկացիցները վաւերացուելու համար կուսակալութեան կեդրոնը ղրկուեցան։

Պալըքէսէրի խաղախորդարանը, որ երկրաշարժէն վրաւ, քաղաքէն դուրս տեղ մը չինելու արտօնութիւն ուզուած է։

—Պրուսայի Թէվֆիգիա լրագիրը Հաբէէրէ ստոյգ անուն մասնաւոր տեղեկ մը հրատարակած է, որուն հասոյթը Պալըքէսէրի երկրաշարժի արկածեալներուն պիտի յատկացուի։

Պ. ՄԱՐՇԱԼ.—Նախընթաց օր Պրուսայի կուսակալը հայկերոյթ մը տուաւ Գերմանիոյ դեսպան Պ. Մարշալի, որ այցելեց քաղաքին կարեւոր տեղերը։ Պ. Մարշալ երէկ Պ.լիս դարձաւ։

ԶՈՐԱՆՁԸ ՄԵՌՕՇՆՈՂ ՄԸ.—Ասկէ ամիս մը առաջ Իյնէկէ-լի Ատա Պէյնի գիւղին բնակիչներէն պրուսացի Մուսթաֆայի կինը մեռնելով, իրեն և զոքանչին միջև մեռնողին ձգած ժառանգութեանց առթիւ վէճ մը կը ծագի, որ հետեւեալ ահռելի տեսարին կը փոխուի։ Ապրիլ 24ին ուրբաթ օրը Մուսթաֆա պատրուակ մը բռնելով, զոքանչին տունը կ'երթայ եւ գաւազանի հարուածներով զգայազրկ վիճակի մը մէջ խեղճ կինը գետին փռելէ յետոյ, գլխուն վարշամակը վրան անցընելով խեղդամահ կ'ընէ զայն. և որպէս զի իր ոճիրը ծածկէ, դիակը վերմակի մը մէջ փաթթելով կը թաղէ ախոռին տախտակամածին տակը. բայց բան մը գաղտնի չի մնար, ոստիկանութիւնը կ'իմանայ եղելութիւնը և կը ձերբակալէ Մուսթաֆան, որ կը խոստովանի իր ոճիրը։

ԾԽԱԽՈՏԻ ՐԷԺԻՆ.—Ռէժին որոշեց առայժմ Դանեայի, Էնկիւրիի, Սըվազի և Էտիրնէի կուսակալութեանց մէջ ծխախոտի 6,դ տեսակին քիլօն, որուն հիմնական գինն է 25 դրշ.. 16 դրշի իջեցնել. միեւնոյն զեղչը ատիճանաբար պիտի ըլլայ ուրիշ կուսակալութեանց մէջ ալ։

ԹԱՆՏԱԽՏ.—Ապրիլ 25էն մինչեւ մայիս 2 (Ն. Տ.) Գոմպայի մէջ ժանտախտէ 69 հոգի բռնուած են և 289 հոգի մեռած են։

Ապրիլ 17էն մինչեւ մայիս 3, կալկաթայի մէջ 30 հոգի մեռած. ապրիլ 1էն մինչեւ 7 Բուրսայի մէջ 18 հոգի բռնուած։

ԴԱՏԱԳԱՐՏՈՒԹԻՒՆ.—Պետական Խորհուրդը երէկ մէկ տարուան բանտարկութեան և դատական ծախքերը վճարելու դատապարտեց Վասըֆ էֆ. անուն ոստիկանը, որ գիշեր մը Պէյլերպէյի ծագած հրդեհին, Էվգաֆի քարտուղար Ֆայիկ պէյի տունը մտնալով ատրճանակ մը, դանակ մը և զոյգ մը կօշիկ գողցած էր։

—Նդեռնադատ ատեանը երէկ 15 տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտեց Թէրսանէի գործաւորներէն Միւներ անուն անձը, որ անցեալ տարի Էյուպի մօտ սպանած էր իր քեռայրը, Թէրսանէի քարտուղարներէն Իպրահիմ էֆ.ն։

ԲՍԱԿԱՀԱՏ.— Համբաւաւոր քսակահատ Թաթար Ահմէտ նախընթաց օր Մեծ-Շուկային մէջ մարդու մը քսակը գողցաւ, որուն մէջ կար կէս անգլիական, կէս ֆրանսական երկու ոսկի և չորս մէճիտ. ոստիկան մը որ տեսած էր թաթարին չահատակութիւնը, իսկոյն ձերբակալեց զայն։

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ.—Խորէլէզին օրը Գատըքէօյի մէջ, մեծ Մոտա, թիւ 18 տունը գողեր մտնելով մեծազին իրեղէններ թալանեցին տարին, երբ տանուտէրը Տիկ. Էֆրոզինի մօրը հետ Հայտարբաշա, քրոջը տունը կ'երթար։ Գողցուած իրեղէններուն մէջ կը գտնուին ադամանդէ մատնիներ, օղեր, ապարանջաններ, ժամացոյց, արծաթ դգալ, եգիպտական ոսկիէ շինուած պռօշ մը, պարսկական հին գըրամներ, սև մետաքսէ չրջազգեստ մը։ Այդ թաղին երեք պահապանները, հակառակ ոստիկանութեան կողմէ իրենց եղած ազդարարութեան, այդ օրը տեղերնին չեն գտնուած։ Գողերուն ով ըլլալը չէ ստուգուած։ Տանուտէրը մէկէ մը չի կասկածիր։

ԱԶՆՈՒԱՑՈՒՄ.—Բանի մեր բարքերը կ'ազնուանան, այնչափ գովելի կը դառնայ մեզի համար պատշաճութեան պէտքը։ Մեր ընկերութիւնները ա՛յն վիճակին հասած են այսօր որ, ստիպուած ենք կարելի եղածին չափ հետեւիլ, որչափ օրուան մտաւոր շարժումին, այնչափ ա՛լ վայելչութեան խնդրին. և նորաձեւութեան պահանջները՝ ամէնէն էական կէտը կը կազմեն ատոր։ Մեզի համար գովելի ձեռնարկ մըն է որ Նատիր լուսանկարչատունը այդ պէտքը շատոնց զգալով, Բերա Մեր Փողոցի մէջ հաստատուած իրենց արուեստանոցին մէջ երկու մրցումի ձեռնարկած են՝ որ տարին անգամ մը տեղի պիտի ունենայ։ այդ մրցումին որոշեցեալ մրցանակ մըն ալ պէտք է, որոշած են 30 ոսկի արժողութեամբ նուէր մը ընել այն տիկնոջ որ ամէնէն գեղեցիկ ընտանեկան հագուստը կրած է, և երկրորդ, 20 ոսկի արժողութեամբ ուրիշ նուէր մըն ալ այն դերասանուհիին՝ որ ամէնէն աւելի սիրուն արդուզարդը ունենայ։ Պէտք չէ մոռնալ որ Նատիր լուսանկարչական արուեստանոցը կեդրոն մըն է որչա՛փ հայ, այնչափ ալ օտար բարձր ընկերութիւնները։ ամէն չափով լուսանկարներ կը հանուին հոն, պարզ, յախճապակիի վրայ և կամ ածխատիպ անջնջելի, գունաւոր և իւղաներկ։ Նատիր լուսանկարչատունը գիտցողներէն ամէնքն ալ շատ գոհ մնացած են մինչեւ այսօր, և գովեստ չեն խնայած այդ գեղարուեստական արուեստանոցին համար՝ ուր ասէրիլէն կազով լուսանկարներ ալ կը հանուին և լուսանկարչական ամէն տեսակ թուղթեր կը չինուին։

ԷՖԻԹԱՊԼ, ԿԵՆՑԱՂԱՅՆԱՎԱՃԱՌ. ԸՆԿ. —Կենցաղ ապահովագրութիւնը օրէ օր աւելի մեծ ընդունելութիւն կը գտնէ ժողովրդին քով։

Էֆիթապլ իր զեղչեալ գիներու չնորհիւ՝ աւելի պիտի ճանչցնէ և տարածէ ապահովագրական այս օգտակար և բարենպատակ ճիւղը։

Ցիշեալ Ընկերութեան տարեկան վերջին հաշուեցոյցը երեւան կը բերէ՝ յնպիսի հակայ կացութիւն մը, զոր դեռ ոչ մէկ ապահովագրական Ընկերութեան քով տեսած ենք մինչեւ այսօր։

Արդարեւ աշխարհի վրայ կենցաղ ապահովագրութեան Ընկերութեանց մէջ, Էֆիթապլ այսօր իր ձեռքը ամէնէն մեծ գործը ունի. նոյնպէս 1897ին ամէնէն մեծ գործ ընող Ընկերութիւնը եղած է։

Իր յաւելուածական պահեստն է շուրջ 262 միլիոն ֆրանք։ Աշխարհի մէջ չի կայ ը կերութիւն մը՝ որ այս ատաճան մեծաքանակ պահեստ ունենայ։

Արդէն Ամերիկայի ապահովագրական նախարարութիւնն ալ մանրազնին քննութեամբ և պաշտօնական վկայագրով հաստատած է այս յաւելուածական պահեստին ճշդութիւնը։ Այսպէսով յայտարարած է թէ Էֆիթապլը Ամերիկան Ապահովագրական Ընկերութեանց ԱՄԷՆԷՆ ՄԵԾՆ է՝ դրամական տեսակէտով։

ԴԵՐՁԱԿ-ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Գ, ԵՒ Ա, ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

Կ. Պոլիս Թարգմըլար փողոց թիւ 98

Նորելուկ կերպասներու ճոխ մթերք մը ֆրանս. և անգլ. նշանաւոր գործարաններէ ուղղակի յանձնարարեալ. տարմադրելի է ճաշակի տէր և վայելուչ հագուելի ուզող պատուաւորժան հասարակութեան։

Վաճառատան նշանաբանն եղած է միշտ «Ուղղութիւն և գոհացուցիչ գիներ». հետեւաբար պէտք ունեցողները թող դիմեն և գոհ պիտի մնան։ 14 13—52

ՏՈՒԹԷՕՈՒ ՀԱՐՄԱՆՏԱՍ

Կը ծանուցանէ թէ, հինցած և նոր սկսած ջերմամիզութիւնը և անկից առաջ եկած ամէն կարգի հիւանդութիւնները, բոլորովին նոր մեթոտով մը հինգ վեց օրուան մէջ կատարելապէս կը բժշկէ, առանց հիւանդին ցաւ զգացնելու. անոնք որ կը տարակուսին, բժշկուելէ վերջ կրնան վճարել բժշկութեան վարձքը։ Հիւանդներն ամէն օր առտուընէ մինչեւ իրիկուն կրնան ներկայանալ Տոքթէօռին դարմանատունը, Ղալաթիա Սանտրգճըլար ճատտէսի, Գարագուշ օթէլին դիմաց, 97 թիւ լամպաճիի խանութին վրայի յարկը։

29 10—40

ԳՌԷՄ ՍԻՄՕՆ

ԲՈՒՏՈՒՐ ՏԸ ՌԻ ՍԻՄՕՆ

ՍԱՒՕՆ Ա ԼԱ ԳՌԷՄ ՍԻՄՕՆ

Ցանծնարարուած Բարիզի, Վիէն Նաի, Լոնտոնի, Պէրլինի եւ Նիւ Եորքի բժիշկներէն։

Ընդունուած ամենէն վայելչազարդ տիկիններէն՝ այս արտադրութիւնները, խիստ նուրբ եւ ընտիր հոտով, կը ներկայնեն դէմքին եւ մնգեռուն վերնամաշկը, աննման փափկութիւն մը կուտան մարթին եւ կը չնչեն ցուրտն, արեւէն եւ ծովու օդէն մարթին վրայ գոյացած ամէն տեսակ ցեղրուածները։

ՍԻՄՕՆ 13, փողոց ԿՈՒԱԾ—ՊԱԹԸԼԻԷՌ ԲԱՐԻԶ կարցնել զեղագործներուն, հոտավաճառներուն, շուկաները եւն. եւն։

ՄԳՈՒՐ ՄՍՈՒԻ ԶԳԱՆ ՕԵԱՐԱԿ

Եըլտըզ, Կ. Պոլիս, 13 զեկտ. 1388

Պարոնայք Սգող եւ Պոռն,

Կը ցաւիմ որ պաշտնական դիրքոյս կարող եմ փորձեր ընել, այլ համաձայն ուրիշներուն փորձերուն եւ այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը այտարարեմ որ մեր Մօրիս ծկան իւղն իր այս վիճակին մէջ դիւրաւ խմուելով եւ մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս աստարուժական փիտուիթիւնն ի վաղուց անտի ուզած է, մասնաւորապէս այդ յաջող պատասխանեան մէջ։ ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱՎՐՈՅԵՆԻ ՓԱՇԱ Բժիշկ Վեհ. Սուլթանի

Տ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396, Մեծ փողոց Բերա, 396

Տեսակ ... ...

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԴԻՏԱՐԱՆ

Հետեւեալ տեղեկութիւնները մեզ հաղորդուած են այս առաւօտ 1 Մայիս։

Կ.ՊՈԼԻՍ.—Ծանրաչափ 760.— Զերմաչափ 20 աստիճան.— Օդը մասամբ պայծառ։

— Կեսօր, ժամը 4,47։

Բարիզ 9 Բեգրսպուրկ 10, Մոսկուա, Օսկաս 11, Վիեննա, Իզմիր, Սիճոպ 13, Աքենֆ 17, Վալօնա 18, Գիյրուբ 19, Ցաս 29 աստիճան զովեն վեր։

Սեւ Ծովուն վիճակը Քիլիայի մէջ.— Հանդարտ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	23	16
Ամէնէն բարձր գին	»	23	19
Ամէնէն վար գին	»	23	16
Բուլգիլի երկաթուղի	Ֆր.	107	75
Ամէնէն բարձր գին	»	108	—
Ամէնէն վար գին	»	107	75

ԲԱՑՈՒՄ 1 Մայիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ք. Կ.	23	17
Բուլգիլի երկաթուղի	Ֆր.	107	75
Օսմանիէ		391	—
Ռէժի		280	—
Օսմ. Պանքա		12	05
Քէյտի ժէնէրալ ՕՍՍմ.		8	20
Երկրագործական Պանքա		7	30
Սօս. Սթ. Շանմ է Վալէօռ	Ա. Ո.	3	24
Օսմ. Ապահ. Էնկ.		4	50
Թրամուէյ բաժնեթ.		807	—
» ժուիսանս		265	—
» պարտատ.

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 1,000,000

ՖԻՆԻՔՍ

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար առաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ գրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 20,000,000 Անգլիական ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի զնամներուն համար։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակն՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոցս, որ ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած զնամները։

Հ. ՍՈՒԱՆ և Ընկ. ընդհ. գործակալք Կ.Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ Ծովու եզերաց, Զալաթիա, Պանք Օթոմանի վարի քովը Վիթալիս խան, գետնայարկ թիւ 1

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
ԲԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵՍՆ ՊԱՏՐԱՍ ԳՈՒՄԱՐ

906,000,000 ՖՐԱՆՔ

Տուրքնուրի յԵրոպա

Փարիզ, 16, Պուլվար աէ դ'Իթալիէն. 1, 3, իբ Լը Բելֆիէ փողոցի սեփական շէնքին մէջ
1845ին հիմնուած է ի Ֆր

Ապահովագրութեանց վճար. 1 Մէկ-ա 123,000000
1895է տարեշրջան
Ապահովագրեալներու վճարուած 87,000000
Հասոյթ 196,000000
Նոր ապահովագրութիւնք 661,000000
1896 յունուար 1
Աւանդ եւ անշարժ կալ. յԵրոպա 40,00000
Ցաւելեալ զրամագլուխ 124,00000
Արդի ապահովագրութիւնք 1Մէկ-ա 141,00000
Տնեցիներուն ապահովութիւն
Նահանջներու բարդմամբ և ապահովագրեալներու վերապարձմամբ՝ ի դէպ մահու
Պայմանագրութեան նոր եղանակ
սկսեալ Առաջին տարւոյն լրանալուն պէս։ ԱՒԱՆՑ ՎԵՐԱԳԱՀՈՒՄԻ ի մասին քանակութեան և ուղեւորութեան։
Հինգ տարի ետքը ԻՐԱՒՈՒՆՔ տալով ընկերութենէն փոխառութիւններու որոց գումարը ապահովագրին մէջ։ աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ Տուրքնուրի ի Թուրքիա
188 ձ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Պոլսոյ ... խան, Զալաթիա

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՞Ռ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Ամէն էրէկոյան վրայ յարիւ, ճիշդ Զրոյցեանց դէմ)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաներն ալ անցանելն. յանով դիմելու և բնական պայմանաւ։

Նորահնար եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր, և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, դիմի յեռաստիճան ըստ պէտքի, ծռմռուած, և ալոց արդասաւորութեան երաշխաւորեալ։

Բերանի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին, ինչպէս նաեւ թմրեցուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ, առանց ցաւի ատամահանութիւն.

Ց.Դ. Ամերկ. սով. համաձայն ձմեռները կիրակի օրերն ալ, (Դիւ-ի-ս-ոյ) ինչպէս նաեւ ամեն օր, (Դիւ-ի-ս-ի-ն) հիւանդ կընդունին Բերայի գործատեղին

Գատարգիւղիք կրնան դիմել իւրեանց բնակարանն, թիւ 1 Թէլ-ուվէլ էֆէնտի

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԳ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆրանք 14,500,000
Պահեստի դրամ	» 21,173,000
Ջարնկան հասոյթ	» 44,820,000

Ընկերութիւնս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրէն մթերանոցներ և տեղութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և ֆարաֆիններ թիւստ չափաւոր սակայ[illegible]ով

572 Լ[illegible]

ԳԱՒԻԵԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Փոլիս, Պահչէ-Գապու. Անանի ատիս խան. 12, 1, 4

EMULSION SCOTT

ՍԿՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին Նշանը

միակ միջոցն է որով կարելի ըլլայ խմել ձկան իւղն և իրթֆոսֆիթը։ Խիստ հաճելի է ճաշակելու և մարսողութեան կ'օգնէ։ Աշխարհի բոլոր բժիշկները ՍԿՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ կը յանձնարարեն բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏԸ, ԽՈՑԸ (սրբաձա),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԾԻՒՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱՓԵՌՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՌԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ՄԱՆԿԱՆՑ ՎՐԱՑ ՅԱՐԶԱԿՈՂ
ԲՈԼՈՐ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ։

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործարանէն Նշանը

Գործակատար ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒԻԵԼ

ԷՔԻԹԱՊԼ

(ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳԱՑ)

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ Ի ՖՐԱՆՍԱ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՍԵՓԱԿԱՆ ՇԷՆՔԻՆ ՄԷՋ
ԹԻՒ 36 ԵՒ 36 ԷՒԷ ԱՎԵՆՈՒ ՏԸ Լ'ՕԲԵՐԿԱ, ՊԱՐԻԶ

Երաշխաւորութեան դրամագլուխ	Ֆրանք 1 ՄԻԼԻԱՐ	227 1/2 միլիոն
Հիմնարկութենէս ի վեր ապահովագրելոց վճարեալ	» 1 »	425 1/2 »
Սրինակաս պահեստներէ զատ յաւելուածական պահեստ	»	261 1/2 »
(Աշխարհի վրայ ոչ մէկ կենաց ընկերութիւն այս աստիճան մեծաքանակ յաւելուածական պահեստ ունի։)		
1897ին կնքուած նոր ապահովագրութեանց գումարը	»	813 »
1897ին ամբողջ հասոյթ	»	251 »
1897ին ապահովագրելոց վճարուած գումարը	»	109 »

Հարկ է հաստատել որ ԷՔԻԹԱՊԼ 1897ին՝ բաղդատմամբ 1896ին՝ ունեցած է

37,657,476.05	ֆրանքի ցաւելում մը յաւելուածական պահեստին վրայ	) Ոչ մէկ կենաց ընկ. այսչափ
104,184,504.80	» » ամբողջ գումարուն վրայ	) յաւելումներ ունեցած է
151,651,140.95	» » նոր ապահովագրութեանց վրայ	)

ԷՔԻԹԱՊԼ ամերիկեան ուրիշ ընկերութեանց պէս իր սակերը աւելցուցած չէ, ուստի եւ յիշեալ ընկերութեանց բաղդատմամբ՝ ԷՔԻԹԱՊԼի գիները տարիի եւ տեսակի համեմատ մէկ եւ երկու տարվնցաղի խնայողութիւն մը ցոյց կուտան։

Ներկայացուցիչ ի Կ. Պոլիս Տ. ԴԱՒԻԵԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ Պոլիս Պահչէ-Գապու Անանիատի խան, թիւ 20—21—22։ 63 3—24

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Նաբքուան երքեւեկութիւնք

Հ.	18 10	Միտիլի, Իզմիր, Գիրէոն, Ղազիանդրէա, ժամը 3ին յետ միջօրէի։
Հ.	29 11	Ցեվաստոբոլի սուրբանդակ, առաւօտեան ժամ. 10ին։
Երք.	30 12	Տարտանէլ, Այնօրոզ, Մէլանիկ, Իզմիր ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Շբ.	2 14	Իւէպօլու. Սամսուն, Օ, տու, Կիրասուն, Տրապիզոն եւ Պաթում առաւեան ժամը 11ին։

562

ՇՈՒԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՒԵԿԱՆ ԱՆ և ՄԱՐՄԱՐԵԱՆ

Ն. ԲԱՖԷ ԵՒ ԸՆ.

Մարսելիայ ոյժ և Պոնտոսի դիէ-կանոնաւորագոյն Բանող

ԺԱՄԱՆՈՒՄ

Մայիս 16 Մէնկրէլի Անատոլուի եղերքէն։

ՄԵԿՆՈՒՄ

Մայիս 17 Մէնկրէլի Մարսիլիա ուղղակի։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Նաւուղղեալ, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՌԹԷՄ ԲԸՊՈՒԼ

575 Թոփխանէ, քարափին վրայ

ՄՈՍ

ՇՈՒԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբո-լի, Գորդոյի, Մէլիլիոնի
և Սև-Ծովի ֆէլ-բանող լաստեր

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	
Բամէս	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէրթիս	2400
Թէյսը	3000	Օսայրիս	2250
Քեանոքուս	3000	Թէրա	2250
Ֆարոս	3000	Մֆինքս	2000
Ամանլի	3000	Կասբրնի	1500
Տարիօթիս	2500	Կիւլէն	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ
Ուէթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
568 31, Ճէյմս Սթրիթ Լիվրբուլ

ԹՐԻԱՆՏԱՖԻԼՕՐՈՒԼՕ ԵՂԲԱՐՑ
ԸՄՊԵԼԵՍՑ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Մարբիլիա. պրազ

Զալաթիա, ՄՈՍՄԱՆԼԷ ճաստէսի, թիւ 69

Սոյն գործարանը, բացուած 1878ին, կը ծախէ ամեն տեսակ մաքիքա և տիւղ, զուտ խաղողէ շինուած։

Թրիանտաֆիլօրուլօ եղբարց օղին, օժտուած հաղուագիւտ յատկութեամբ ճաշակով, ախորժակը կը բանայ, լիներուն ուժ, և մտքին կորով կուտայ. նրբաճաշակ խմողներուն կը յանձնարարուի Թրիանտաֆիլօրուլօ եղբարց օղին, որ կը ծախուի գոցուած և կնքուած շիշերով։

Դիմել. Բերա Եանի, Հէլվեցիա, Պիզանս, Կամպրինօս գաբէշչաուններէն, Բաբատօրուլօ, Բաբաեանօրուլօ, Գրբցալի, Գրինիգօս, Մարսիլիա և Տիվիթրաքօրուլօս նպարեղէնի վաճառատունները, Թարլապաշի 65 և 170 թիւ ըմպելեաց մթերանոցները, Սիրքէճի Վասիլիատի և Զօգօ գաբէշչուտունները, Պալը բազար Ֆիլօքս և Լէթասի խանութները, Լիմոն խսկէնի Պէլիբրնի մթերանոցը, Պէչիքթաշ Անէսթի, Պագարի և Բանճօրուլոսի խանութները։

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈՒԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբո-լի և Արէ-էլիդ ֆէլ-բանող լաստեր

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Վիրգոբիան	10500	Ֆլավիան	3500
Առմենիան	10500	Էշիբշիրն	3500
Բէսդրիան	10500	Արբոնը	3000
Լանքասդրիան	9000	Այճէրիան	2500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Գոլոմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ձորնիան	8000	Անտալուզիան	2500
Գոսդոնիան	8000	Ազաշիրն	2500
Ֆիրմինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինեռ	200
Վալենիան	3700	Օրբրոզ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպոն	800
Ֆապիան	3500		

Ապրանքի տեղերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Զաթիոյ մաքսատունն հանելու համար իրենց հրահանգը զրկել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար — ... առ.

ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆԴԷՆ
Մէհմէտ Ալի փաշա խան, թիւ 1
Զալաթիա

ՍԿԻԻԿԻՍՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Իսկիւտարէն	Կամաքլը	Կամաքլէն	Իսկիւտար
11 — Պէշիք	6 15	— —	7 — Գզկ.
11 45	6 50 Պէշիկ.	11 30	7 40 Պշկ.
12 15	7 55 Պէշիկ.	12 10	8 20
1 —	8 50 Հնգ.Պշ.	1 —	9 —
1 30	9 35	1 50	9 40
2 —	9 45 Ֆէրպ.	2 15	10 15 Գզկ.
2 30	10 10 Պէշիկ.	3 — Վոսփոր	10 30 Ֆէրպ
3 —	10 35 Գզկ.	3 5	10 40 Գզկ.
3 30	11 — Գզկ.	3 30	11
3 15 Ֆէրպ.	11 — Ֆէրպ.	4 —	11 25 Գզկ.
4 —	11 20	4 — Ֆէրպօթ	11 30 Ֆէրպ
4 30	12 —	4 35	11 50
4 15 Ֆէրպ.		5 —	12 15
5 —		5 40 Պէշիկ.	
5 35		5 30 Ֆէրպօթ	
5 50 Պէշիկ.		6 15 Պշկ.	

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իսկիւտարէն	Կամաքլը	Կամաքլէն	Իսկիւտար
11 15 Իէշքթ.	6 15 Պշկ.	11 45	7 5Պշ.Գգ.
12 —	6 50 Պշքթ.	12 20	7 40 Պշք.
12 45	8 Պշքթ.	1 —	8 20
1 20	8 45	1 35	9 —
2 —	9 30	2 20	9 40
2 45	9 45 Ֆէրպ.	3 5	10 15
3 35	10 15	3 — Վոսփ	10 30 Ֆէրպ.
3 15 Ֆէրպօթ	10 35	3 30	10 40
4 5	11 — Ֆէրպ.	4 — Ֆէրպօթ	11 20
4 40	11 10	4 45 Պշկ.	11 30 Ֆէրպ.
5 25	11 45	5 30 »	11 45
5 50 Պշկ.	12 —	5 30 Ֆէրպօթ	12 15
5 45 Ֆէրպօթ		6 15 Պշկ. Գզ.	

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

2 — Հարէմէն Սալաճագ բացի կիր.է)
4 — » » բացի ուր.է
10 40 » » բացի ուր. կիր. օրերէ)
11 25 » » ուր. կիր. ժ. 10.45ին
1 30 Կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ բացի կիր.է
3 30 » » » բացի Ուր.է
10 10 » » անտի Սալաճագ բացի ուր. կիր. օրերէ
11 10 » » » Սալաճագ [կիրակի եւ ուրբաթ օրերը ժամ 10.30ին։

ԻՍԿԻԻՍՏԱՐ ՍԻՐԲԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՒ

ԳԱՊԱՔԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱՒԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 15 Իւսկիւտարէն Գապաքաշ Սիրքէճի
4 45 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
9 45 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
11 — Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
4 — Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
5 30 Սիրքէճիէն Գապաքաշ Իւսկիւտար
10 30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
11 30 Սիրքէճիէն Գպք.Իւսկիւտար

Ծան.—Օղը միգապատ եղած ատեն շոգենաւերը իրենց գտնուած տեղերը պիտի մնան։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻ

ԸՆԴԴԷՄ Հելլ, Կ. Պոլսոյ և Օդեսայի

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանս	1069	Գոմս	1497	Կոզս	1011	Մալմս	724	Բօգարիս	1862
Աէրքթ	3607	Գոնկս	2906	Կրոմտս	1695	Մարէնկս	2273	Սարֆս	1113
Ամնէլս	1541	Գոբսս	895	Հիրս	775	Մարդէլլս	3709	Ցիրիս	1735
Արիսոզս	2377	Տիտս	4811	Հիտալկս	1531	Միքատս	3557	Սիլվիս	1193
Պասանս	1822	Տօսինս	937	Հինտու	3720	Միլս	1037	Սբէրս	1200
Պորտինս	1264	Տուրս	2388	Հորադիս	3600	Մոնդէպէլլս	1735	Թասսս	1328
Պրավս	1076	Տրաբս	1713	Հումպէր	596	Մուրիլս	2419	Թ. Ուիրքն	1546
Պրիւնս	841	Տինամս	504	Իակս	2354	Նէրս	1083	Թօրիս	3827
Պրֆֆալս	4431	Էպրս	2464	Իտահս	5540	Օհիս	4100	Թէլէտս	1470
Դէյրս	1671	Էլտորատս	1520	Ճիւնս	1080	Մնեարիս	4036	Թորբիտս	487
Գալիբրսս	1337	Էրազս	1481	Իլէսս	1053	Օրլանտս	1535	Ուրպինս	2429
Գամէս	1244	Ֆիտս	954	Քօլբինս	2307	Բալէրմս	1637	Վասրս	1914
Գաղս	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօվնս	1700	Բոլս	510	Վոլս	1289
Զիրակս	2729	Ֆլամինկս	849	Լէս	1053	Բիանքս	2229	Վոլթուրնս	2396
Սիսէրս	1834	Ֆրանչիսքս	4582	Լէբանդս	2272	Բինատս	1663	Եէտս	1850
Դիս	2697	Կալիէս	3060	Լիվրբոս	1643	[illegible]	1613	Ջէրս	1200
Թոլօրատս	4235	Կիրանս	1243	Լօրէնցս	3191	Բոմէս	1789		

Վասրս շոգենաւը, նաւապետ Նիլ, ընդհանուր վաճառքով Հելլէն հոս հասած, պարպած և Նովօրոսիք ուղեւորած է։

Քօլբինս շոգենաւը, նաւապետ Սմիթն, ընդհանուր վաճառքով Հելլէն մեկնած է ամսոյս 28ին և Մայիս 12ին հոս կ'սպասուի։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆԴ ՐԻԶՕ
Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միւսէթ խան, Զալաթիա

Արտօնատէր Կ. Ս. ԻԻԹԻՒՆԵԱՆ

«ՄԱՍԻՍ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (71)

ԷՄԻԼ ԿԱՊՈՒԻՈ

ԴԺՈԽԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔ

ԲԱՍՔԱԼ, ԵՒ ՄԱՐԴԸՐԻՏ

Եւ անկուեցաւ ա՛նպիսի չարժումով մը որ աղնուականութենէ զուրկ չէր, և հնչուն ձայնով մ'ըսաւ.

—Բայց դուք հիմա չունիք ձեր միլիոնները... և ասոր համար է որ կը համարձակիմ ըսել ձեզ, Օրիո՛րդ Մարդըրիտ, կը սիրեմ ձեզ. կուզէ՞ք իմ կինս ըլլալ...։

Խեղճ աղջիկն իւր բոլոր զօրութեանը պէտք ունեցաւ ինքզինք ըմբռնելու և աղաղակ մը չարձակելու համար։

Ապշութենէ աւելի բան մ'էր, զարհուրանք մ'էր որ կը պատճառէր իրեն վայրագ մարքիզին առաջարկը, տարօրինակ, անբուր, անհասկընալի յայտարարութիւնը, որ իւր ամէն գաղափարները տակին վրայ կ'ընէր...։

Եւ չէր գիտեր ինչ թոթովել.

—Պարո՛ն... պարո՛ն...

Մարքիզը սակայն, ծանր և միանգամայն չէր ծածկած ինձմէ. կը յիշեմ, ա՜հ, թէ ձեր առջեւ ամէն տեսակ տխմար տեսութիւններ յայտնեցի. որք ամենատխուր կարծիք մը տուին ձեզ իմ վրայ...։ Պէտք է ներել ինձ...։ Այն ժամանակ չունէի այն գաղափարներն որք եւրոպ եկան ինձ, երբ կրցայ չափել ձեր խելքին բարձրութիւնն, և գնահատել ձեր հոգւոյն ազնուութիւնը...։ Անխոհեմութեամբ այն լեզուն խօսեցայ ձեզ, որով կը խօսուի մեր աշխարհի աղջիկներուն հետ, որք ամենն ալ պերճանքի և սնափառութեան խենդ են... և որոց համար ամուսնութիւնն ընտանեկան պարտականութիւններէ ազատում կը նշանակէ...։

Մարքիզն ընդհատ կերպով կը խօսէր, որպէս թէ սրտայուզութիւնը կը կարէր իւր շունչը։ Մերթ ընդ մերթ դժուարաւ ինքզինքը բռնել կը ձեւացնէր, և երբեմն ալ ձայնը կը սպառուէր՝ գրեթէ անհասկնալի ըլլալու չափ։

Բայց Օր. Մարդըրիտ թող տալով որ շարունակէր, և ինքն ալ ականջ դնելով անոր խօսքերուն, գրեթէ հաւանութիւն տուած կ'ըլլար։

Հասկցաւ դայս, և ճիգ մ'ընելով.

—Հաւատացէք, պարո՛ն մարքիզ, դամայն լուրջ դէմքով մը շարունակեց.

Պէ՞տք է ըսել ձեզ իմ ո՛վ ըլլալս, օրիո՛րդ...։ Ա՛չ, այնպէս չէ՞...։ Պ. Տը Շալիւսէն հաւնուած ըլլաս միայն կը պատասխանէ ձեզ ինձ համար...։ Այն մաքուր ու անբիծ անունը զոր ես կը կրեմ, զոյդ կ'երթայ Ֆրանսայի ամենամեծ անուններուն հետ... և եթէ իմ հարստութիւնս քիչ մը նուազեցաւ իմ երիտասարդական անխոհեմութիւններով, տակաւին բաւականէն աւելի է պատուաւոր զերդաստանի վիճակ մ'ունենալու համար...։

Օրիորդ Մարդըրիտ դարձեալ չէր պատասխաներ. բան մը չէր դաներ պատասխանելու, իւր պատրաստամտութիւնը լաւ էր ղինքը, լեզուն սառածի պէս էր բերնին մէջ։

Տաղնապալից նայուածքներ կ'ուղղէր ծերունի դատաւորին, անոր միջամտութիւնը խնդրելով. բայց նա ալ ա՛նչափ աչքը սեւեռած էր իւր մատներին վրայ, որ քնածական հրաշալի երեւոյթին ազդեցութեան ներքեւ ինկած կը թուէր։

—Դիտեմ որ ձեզի անհաճոյ ըլալու դժբաղդութիւն ունեցայ, օրիո՛րդ, կը շարունակէր մարքիզը.